

29.11.2023

TÉNYFELTÁRÓ LÁTOGATÁSRÓL KÉSZÜLT BESZÁMOLÓ

a romániai barnamedve-populáció kezeléséről és védelméről, valamint az illegális fakitermelésről szóló, 2023. május 15. és 18. között Romániában tett tényfeltáró látogatást követően, az alábbi petíciókban említettek szerint: 1188/2019, 1214/2019, 0685/2020, 0534/2021, 0410/2022 (barnamedve-populáció), valamint 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020, 1056/2021 (illegális fakitermelés)

Petíciós Bizottság

A küldöttség tagjai:

Yana Toom	(Renew) (a küldöttség vezetője)
Alexander Bernhuber	(EPP)
Maite Pagazaurtundúa	(Renew)
Andrey Slabakov	(ECR)

Nem hivatalos minőségben részt vevő képviselők:

Loránt Vincze	(EPP)
Vlad Gheorghe	(Renew)
Nicolae Ștefănuță	(Zöldek/ALE)
Cristian Terheș	(ECR)

Bevezetés

A barnamedve-populáció kezelése és védelme

Uniós szinten alkalmazandó jogszabályok

- az Európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről szóló 1979. szeptember 19-i egyezmény, más néven Berni Egyezmény;
- az élőhelyvédelmi 92/43/EGK irányelv;
- a tagállamok nemzeti jogszabályai.

Az uniós élőhelyvédelmi irányelv minden olyan fajra kiterjed, amelyek megőrzéséhez különleges területek kijelölése szükséges. A barnamedve a IV. mellékletben szerepel, amely kivétel nélkül a szigorú védelemre szoruló fajokra vonatkozik. Az élőhelyvédelmi irányelvnek az állatfajok védelmét szabályozó 12. cikke szerint tilos a IV. mellékletben felsorolt fajok szándékos befogása, megölése vagy zavarása, valamint menedékszálló területeik/élőhelyeik károsítása vagy elpusztítása. A tagállamok mindazonáltal bizonyos helyzetekben eltérhetnek ezektől a rendelkezésektől, például a népegészség és a közbiztonság érdekében, valamint a növényeket, az állatállományt vagy más típusú javakat érintő súlyos károk megelőzése érdekében. Az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikkének (2) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy két évente jelentést nyújtsanak be a Bizottságnak az alkalmazott eltérésekről.

A romániai helyzet

Az EU-n belül Romániában a legmagasabb a barnamedvék egyedszáma és állományosság. 2016-ig Romániában védett vadfajként kezelték a nagyragadozókat az irányelv szerinti eltérések rendszerén alapuló kvótákkal. 2016-ban megtiltották a barnamedve és a farkas vadászatát. A barnamedve populációjának értékeléséről szóló közelmúltbeli tanulmány szerint a populáció 7536 és 8093 egyed között mozog¹. E populáció becsült természetes növekedése évi tíz százalék. Néhány szervezet azonban vitatja ezeket a becsléseket, arra hivatkozva, hogy azok vadászati egységek (egyesületek) által jelentett adatokon alapulnak, amelyeket azután feldolgoznak a kétszeres vagy háromszoros számbavétel elkerülése érdekében. v egy mentességi rendszer keretében lehetővé tette az úgynevezett „problematikus medvék” meggyilkolását. A legfrissebb adatok szerint 2018 és 2022 között 264 medvetámadást regisztráltak, amelyek közül 25 vezetett halálesethez.

2023 áprilisában a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium aktualizált nemzeti cselekvési tervet indított a barnamedve védelmére, amelyet a környezetvédelmi csoportok erősen bírálnak, mivel az a „szakosodott műszaki személyzet” mellett a vadászok számára is lehetővé tenné, hogy a „problematikus medvéket” kilőjék. A minisztérium szerint a cselekvési terv célja a populáció nemzeti szintű nyomon követése, az eloszlási területnek megfelelő populációméret biztosítása, az emberek és medvék közötti konfliktusok megelőzése, kárelhárítása és megoldása, kártérítések megállapítása és/vagy pénzügyi támogatás létrehozása az érintett személyek/szervezetek számára, oktatás, tájékoztatás és kommunikáció biztosítása a barnamedve-populációval és annak kezelésével kapcsolatban, valamint az e populáció kezelésére vonatkozó jogi és intézményi keret javítása.

---

¹ A romániai barnamedve-populáció megőrzésére irányuló nemzeti cselekvési terv végrehajtása, a román Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium által a küldöttség tagjaihoz eljuttatott PDF-dokumentum.

Illegális fakitermelés

Általános kérdések

Az illegális fakitermelés az adott ország törvényeit és rendeleteit sértő fakitermelést jelent. Ez jelentős negatív gazdasági, környezeti és társadalmi hatással járó globális probléma, mivel bevételkieséshez vezet, összefügg az erdőirtással, az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleség csökkenésével, továbbá a földdel és erőforrásokkal kapcsolatos konfliktusokhoz, a helyi közösségek önrendelkezésének hiányához, korrupcióhoz és fegyveres konfliktusokhoz is kapcsolódik.

Az illegális fakitermelés elleni szabályozás összetettsége abban rejlik, hogy az illegális gyakorlatok a faanyag-ellátási lánc bármely szakaszában – többek között a kitermelés, a szállítás, a feldolgozás, a gyártás, az export, az import és az értékesítés során – előfordulhatnak.

Uniós szinten alkalmazandó jogszabályok

Az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós politikát az erdészeti jogszabályok végrehajtására, irányítására és kereskedelmére vonatkozó cselekvési terv (FLEGT cselekvési terv) határozta meg 2003-ban. Ez vezetett a **FLEGT-rendelet**hez (2005) és az **Európai Unió fa- és fatermékpiacon** (EUTR) (2010, hatályos 2013 óta). 2023 májusában elfogadták az erdőirtás nélkül előállítható termékekről szóló rendeletet (EUDR), amelynek fő kötelezettségei a hatálybalépést követő 18 hónap elteltével lesznek alkalmazandók.

A 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia emlékeztet arra, hogy az EU minden fennmaradó természetes és őshonos erdőjét megfelelően meg kell határozni, fel kell térképezni, valamint folyamatosan ellenőrizni és szigorúan védeni kell. 2023 márciusában a Bizottság iránymutatásokat fogadott el ezekről a kérdésekről.

A romániai helyzet

Romániában az illegális fakitermelés régóta fennálló probléma, amelynek mértéke a jelentések szerint a Covid19-világjárvány idején jelentősen nőtt. Míg a 2008 és 2014 között a kitermelt fa teljes mennyiségének közel fele (évi 8,8 millió köbméter fa) állítólag illegálisan került kitermelésre, a Románia Nemzeti Erdészeti Jegyzékéből származó adatok szerint évente 20,6 millió köbméter származott jóváhagyott erdőgazdálkodási tervekben szereplő kibocsátási egységeken felüli kitermelésből. Az illegális fakitermelés és az erdőirtás több száz, aktivistákkal, újságírókkal és erdészekkel szembeni erőszakos esethez, sőt gyilkossági ügyekhez is vezetett.

Az illegális fakitermelés elleni, országszerte szervezett tiltakozásokat követően sor került az ország erdészeti szabályzatának felülvizsgálatára, ideértve az illegális fakitermelés elleni szigorúbb ellenőrzéseket is. 2016-ban az ország elnöke törvényjavaslatot írt alá, amelynek értelmében az egy hektárnál nagyobb illegális fakitermelés nemzetbiztonsági veszélynek minősül. A 2021-ben elfogadott új erdészeti törvénykönyv célja az erdővédelem megerősítése és a fenntarthatóság javítása volt. Az illegális fakitermelés jelenségét azonban nem sikerült megállítani, és az Európai Bizottság hivatalos jelentései szerint Románia még mindig óránként 3 köbméter faanyagot veszít el.

Az illegális fakitermelés nyomon követése jelenleg megfigyelési rendszereken keresztül történik. Az úgynevezett SUMAL 2.0-t 2021. január 31-én indította el a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium. A SUMAL adatbázis a fakínálat nyomon követésére szolgáló bevált gyakorlatok központi adatbázist és egy forróvonalat magába foglaló rendszere, amely a faszállítmányok jogszerűségének jelentésére vagy ellenőrzésére vehető igénybe. A digitalizált megfigyelési és nyomonkövetési rendszer célja az illegális fakitermelés visszaszorítása volt, első eredményei pedig ígértesek.

Az INFR(2020)2033. sz kötelezettségszegési eljárás

A Bizottság az illegális fakitermelés miatt – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 258. cikke alapján – 2020-ban kötelezettségszegési eljárást indított Románia ellen az erdészeti tevékenységekkel kapcsolatos uniós környezetvédelmi jogszabályok megsértése miatt. A Bizottság 2020. februári felszólító levelében és az azt követő, 2020. júliusi indokolással ellátott véleményében felszólította Romániát, hogy megfelelően hajtsa végre az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletet, amely tiltja az illegálisan kitermelt rönkökből származó termékek előállítását és forgalomba hozatalát. Azóta a Bizottság és Románia közötti párbeszéd előrelépést hozott az adott területen: egyebek közt módosították a jogszabályi keretet, és működőképpé váltak a faanyagok nyomon követésére szolgáló rendszerek². A Bizottság ugyanakkor továbbra is aktív kötelezettségszegési eljárásnak tekinti az ügyet.

Petíciók:

A barnamedve-populáció kezelése és védelme:

A Petíciós Bizottsághoz számos petíció érkezett, amelyek közül néhány a romániai barnamedve-populáció védelmét és megőrzését támogatja, míg mások e populáció jobb kezelését szorgalmazzák a javak és az emberek és medvék közötti gyakori konfliktusokkal szembesülő népesség biztonságának garantálása érdekében. A tényfeltáró látogatás az 1188/2019., 1214/2019., 0685/2020., 0534/2020. és 0410/2022. sz. petíciókra vonatkozott. A petícióra adott válaszában az Európai Bizottság megerősítette a romániai barnamedve-populáció helyzetének követését. Hangsúlyozta, hogy a petíciók benyújtói által felvetett kérdések kezelésére az uniós jogszabályokkal és szakpolitikákkal összhangban lévő megfelelő intézkedések állnak rendelkezésre, azonban a nemzeti körülményekhez igazított konkrét intézkedésekről a tagállamoknak kell döntenieük.

Illegális fakitermelés

Az 1248/2019., 0408/2020., 0722/2020. és 1056/2021. sz. petíciók aggályokat vetnek fel az illegális fakitermelés, az erdőirtás és az uniós környezetvédelmi jogszabályok romániai megsértése miatt. A petíció benyújtói határozottabb politikát szorgalmazzanak a román erdők védelme érdekében, és bírálják a hatóságokat, hogy nem tesznek erőfeszítéseket az illegális fakitermelés jelenségének megállítására. A petíciók aggályokat vetnek fel az illegális fakitermelés eseteit vizsgáló újságírók és környezetvédelmi aktivisták elleni erőszakos támadásokkal kapcsolatban is.

Válaszában az Európai Bizottság mély aggodalmát fejezte ki a romániai illegális fakitermelés miatt, valamint azon szándékát, hogy továbbra is szorosan nyomon kövesse az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtását és érvényesítését a romániai erdészeti

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001284-ASW_EN.html

tevékenységekkel kapcsolatban. 2020 februárjában a Bizottság erre vonatkozóan kötelezettség-szegési eljárást indított (INFR(2020)2033).

Összefoglaló a találkozóról

2023. május 15., hétfő

16:00 / 16:45–18:00 – Együttes ülés Tánczos Barna környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszterrel és **Bogdan Despescuval**, a belügyminisztérium államtitkárával

A PETI bizottság küldöttségének tagjait a környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter, Tánczos Barna fogadja, aki üdvözli őket, és az illegális fakitermelés kérdésével nyitja meg az ülést. Rövid bevezetőjében hangsúlyozza, hogy Romániában az elmúlt években csökkent az illegális fakitermelés mértéke az erdőgazdálkodás fokozott átláthatóságának és elszámoltathatóságának bevezetését követően, valamint az összes fakitermelési szállítmány digitalizált nyomon követése révén. Azonnal átadja a szót Ionut Sorin Banciu környezetvédelmi államtitkárnak, aki bemutatja a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti erdőgazdálkodási stratégiát, valamint a faanyagok nyomon követésére szolgáló SUMAL 2.0 integrált információs rendszer kifejlesztését és működőképessé tételét. Banciu úr hangsúlyozza, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti erdőgazdálkodási stratégia a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó európai erdőgazdálkodási stratégia irányvonalát követi, és az erdőterületek 2026-ig 60 000 hektárral, 2050-ig pedig a jelenlegi terület 2%-ával történő növelésének stratégiai keretét képezi. A stratégia fő célkitűzései között a következőket említi: hatékony és átlátható ellenőrzés; az erdőgazdálkodás, az ellenőrzés és a döntések átláthatósága az eredménykövettségek alapján; a biológiai sokféleség megőrzésével és az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzések integrálása; a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) úgynevezett „75%-os szabályának” végrehajtása, amely előírja, hogy egy terület akkor sorolható az IUCN valamely fogalommeghatározása alá, ha a terület 75%-a megfelel az adott kategória meghatározásának; valamint hatékony, könnyen követhető és átlátható fa-nyomonkövetési rendszer. Hangsúlyozza, hogy már valamennyi erdőgazdálkodási terv elérhető a minisztérium honlapján található egyedi portálon, valamint részletesen bemutatja a SUMAL 2.0 rendszert és annak alkalmazását. Ezt olyan automatikus módszerként jellemezte, amely az illegálisan kivágott faanyag-szállítmányok azonosítására, az erdészeti szabálysértésekről szóló jelentések rögzítésére, az elkobzott faanyagok értékének rögzítésére, valamint az erdészeti jogsértésekről szóló jelentések nyomon követésére szolgál. A felhasználók megfigyelhetik a műholdaktól származó, információkat jelző riasztásokat, néhány naponta pedig a romániai erdők vegetációjával kapcsolatos légi felvételekben bekövetkezett változásokat. A portál a minisztérium SUMAL adatbázisához is valós időben hozzáfér. Ebből az adatbázisból a fakitermelésre vonatkozó kiegészítő dokumentumokra, a faszállítmányok berakodási helyeire és az ezekre a helyekre vonatkozó információkat nyernek ki a belső rendszerben való feldolgozás céljára.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom kéri, hogy tisztázzák a médiával kapcsolatos problémára vonatkozó helyzetet, amely sokkal kevésbé optimista képet mutatott az illegális fakitermeléssel kapcsolatos fejlődésről. Azt is megkérdezi, hogy a SUMAL 2.0 rendszer mely területre terjed ki.

Alexander Bernhuber azt kérdezi, hogy a SUMAL 2.0 rendszert a Bizottsággal közösen fejlesztették-e ki, és hogy azt tanácsi szinten terjesztették-e elő. Azt is megkérdezi, hogy az erdők fenntartható használatának biztosítása érdekében mik lennének a következő évekre vonatkozó tervek.

Maite Pagazaurtundúa felvilágosítást kér a nyomkövethetőségi rendszerrel, az illegális fakitermelési tevékenységekhez kapcsolódó bűncselekményekkel és zaklatásokkal, valamint az Európával és az Eurojusttal való együttműködéssel kapcsolatban.

Andrey Slabakov a nem hivatalos ipari fakitermelés kezelésének módozatairól érdeklődik.

A miniszter – a médiát hibáztatása nélkül – azt válaszolja, hogy rengeteg félreértelmezés történt, valamint hogy régi képeket használtak, ami negatív képet festett a romániai illegális fakitermelés alakulásával kapcsolatban.

Ami a SUMAL 2.0 fejlesztését illeti, a miniszter kifejti, hogy annak finanszírozását nemcsak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervből, de saját forrásokból is biztosították, amelyeket az olyan következő lépésekhez is felhasználnának, mint például az erdészeti felügyeleti műhold képalkotó modulja.

Maite Pagazaurtundúa kérdésére Bogdan Despescu, a belügyminisztérium államtitkára válaszol. Kifejti, hogy folyamatos erőfeszítésekre került sor a nyomkövethetőségi rendszer legjobb működésének biztosítása és a szabálytalanságok elleni küzdelem érdekében egy különböző szinteken szervezett integrált hálózat révén: ezt megyei szinten a szakosodott személyzet, nemzeti szinten a bűnüldöző hatóságok alkotják, és ennek része a hatóságok közötti, valamint más európai intézményekkel, többek között az Európával és az Eurojusttal az adatcsere terén folytatott együttműködés is. Hangsúlyozza továbbá, hogy szabálytalanságok esetén a szankciókat szisztematikusan alkalmazzák, valamint hogy az erdészeti személyzet ellen elkövetett bűncselekményeket ugyanúgy szankcionálják, mint a rendőrök elleni bűncselekményeket. Azt is megerősíti, hogy az erdészeti dolgozókat halált okozó fegyverekkel szerelték fel, hogy megvédhessék magukat.

A miniszter továbbra is hangsúlyozza, hogy a fahasznosítás jelenlegi állapotában is mintegy 90%-ban jogszerű kitermelés, és megerősíti, hogy ugyanezek a nagyon szigorú szabályok vonatkoznak az ipari felhasználásra is. Hangsúlyozza továbbá, hogy a SUMAL 2.0-t – uniós finanszírozással – a teljes területre kiterjesztik.

A találkozó második témája a barnamedve-populáció kezelése és védelme.

Tánczos Barna ismerteti a barnamedve-populáció megőrzésére irányuló új nemzeti cselekvési tervet. v fő célkitűzéseiként a következőket emeli ki: a barnamedve populáció nemzeti szintű nyomon követése; a barnamedvék optimális populációjának biztosítása, többek között a kvótákon alapuló megelőző vadászat; az emberek és medvék közötti konfliktusok megelőzése, kárelhárítása és megoldása; kártérítés és/vagy pénzügyi támogatás megállapítása a barnamedvék jelenléte által érintett személyek vagy szervezetek számára; a populáció kezelésével kapcsolatos oktatási, tájékoztatói és kommunikációs tevékenységek; valamint az ilyen kezeléssel kapcsolatos jogi és intézményi keret javítása. Hangsúlyozza, hogy a terv célja mind az emberek, mind a medvék védelme, és példákkal szolgál arra, hogy a helyi közösségeket hogyan érinti a medvék jelenléte közvetlen szomszédságukban. Kifejti, hogy a rendelettervezetben szereplő, megelőző jelleggel vadászandó barnamedvék kvótáit matematikai képlettel állapították meg. Hangsúlyozza, hogy már számos lépésre sor került,

például az Országos Kutatási és Fejlesztési Intézet genetikai laboratóriumának fejlesztésére, a helyszíni adatgyűjtésre szolgáló számítógépes alkalmazás létrehozására, a kábító berendezések és a genetikai gyűjtőkészletek beszerzésére és terjesztésére, a mintagyűjtési kampány megkezdésére, 1110 db, elektromos kerítéssel ellátott védelmi rendszer beszerzésére és elosztására, valamint egy lakossági tájékoztató és figyelemfelkeltő kampány elindítására. Kiemeli továbbá a kártérítések kifizetésének vonatkozását.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom felvilágosítást kér a védelem és a korlátozás közötti egyensúly megtalálásával kapcsolatban.

Alexander Bernhuber a kompenzációs kifizetések finanszírozási forrásairól érdeklődik.

Maite Pagazaurtundúa felvilágosítást kér arra vonatkozóan, hogy a medvék okozta problémák összefüggnek-e az erdők lassú újratelepítésével. Tájékoztatást kér továbbá a medveállományt megfigyelő rendszerről, és arról, hogy hogyan azonosították a problematikus medvéket.

Andrey Slabakov hangsúlyozza, hogy Bulgáriában is felmerült a medvék emberi településekhez való túlzott közelségének problémája, és hogy továbbra is a polgárok és tulajdonuk biztonságát kell prioritásként kezelni.

A miniszter ismerteti a romániai barnamedve-állomány értékeléséről szóló új tanulmány eredményeit, amely szerint legalább 7536, legfeljebb pedig 8093 példány létezik, ami 11 példány/100 km² átlagos állománysűrűséget jelent. Hangsúlyozza továbbá annak veszélyét, hogy az emberek maguk próbálnak megoldást találni, ami gyakran a medvék megmérgezéséhez vagy olyan csapdák telepítéséhez vezet, amelyek súlyos fizikai sérüléseket okoznak az állatoknak. A kompenzációs kifizetéseket illetően hangsúlyozza, hogy azokat nemzeti költségvetésből finanszírozzák. Kifejti továbbá, hogy nincs közvetlen kapcsolat az illegális fakitermelés és a medvék települések környékén való jelenléte között, valamint megerősíti, hogy a barnamedve-állomány kezelése más országokban, például Bulgáriában és Lengyelországban is kihívást jelent.

18:30–20:00 – Találkozó az alábbi hatóságokkal, környezetvédelmi aktivistákkal, érdekelt felekkel és nem kormányzati szervezetek (NGO-k) képviselőivel:

- Aurelian Mihăilă, a Legfőbb Ügyészség környezeti bűncselekményekért felelős ügyésze
- Gabriel Păun biológus, az Agent Green Association és a Forever Forest Foundation vezetője

Mihăilă úr a Legfőbb Ügyészség képviselőjeként hangsúlyozza, hogy a vizsgált bűncselekmények legnagyobb részét a környezeti bűncselekmények: víz- és légszennyezés, hulladékgazdálkodás, illegális fakitermelés és a védett fajokkal való tiltott kereskedelem teszik ki. Megemlíti, hogy évente átlagosan 8000 ügyet oldanak meg. Hangsúlyozza, hogy 2020 óta, amikor az alkalmazandó jogszabályokat kiigazították – megszüntetve a mennyiségi küszöbértéket –, csökkent a büntetőeljárás alá vont esetek száma.

Păun úr köszönetet mond a küldöttség tagjainak azért, hogy Romániába utaztak, és olyan

biológusként mutatkozik be, aki 25 éve dolgozik környezetvédelmi és állatjogi NGO-kkal szerte a világon, köztük az Agent Greenel, a találkozón általa képviselt NGO-val. Hangsúlyozza, hogy az NGO fő célja az, hogy a biológiai sokféleséggel, az éghajlatváltozással és az erdőkkel kapcsolatos politikai döntésekbe több tudományos eredményt integráljon. Hangsúlyozza, hogy a legnagyobb ellenfél maga az állam. Megemlíti, hogy mintegy 350 pert indítottak a kormány ellen az átláthatóság hiánya és a fakitermelés vonatkozó uniós jogszabályokkal ellentétes jóváhagyása miatt. Ismerteti azokat a lépéseket, amelyeket annak érdekében tettek, hogy az Európai Bizottsághoz rendszerszintű, félmillió hektárnyi erdőre (a román erdők 8%-ára) vonatkozó panaszt nyújtsanak be, ami az Európai Bizottság által 2020-ban indított kötelezettségszegési eljárásához vezetett. Hangsúlyozza, hogy bár kezdetben ultimátumot küldtek Romániának, ezt követően a kötelezettségszegési eljárás lelassult, és reményét fejezi ki, hogy a PETI-küldöttség tagjai lépéseket tehetnek e tekintetben. Kifejti, hogy a helyszíni valóság nem felelt meg a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium hivatalos információinak, és azzal érvel, hogy a kötelezettségszegési eljárás 2020-as kezdete óta több fakitermelés történt, mint korábban, többek között védett Natura 2000 területeken. Példaként említi, hogy az Erdészeti Felügyelőségnél rendelkezésre álló adatok (SUMAL 2.0) szerint a Fogarasi-havasok Natura 2000 területen a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárás két évében (2021–2022) 560 000 köbméter fa kitermelését hagyták jóvá. Ugyanezen forrás szerint ugyanebben az időszakban az összes romániai Natura 2000 területről 13 millió köbméternyi fát termeltek ki anélkül, hogy környezeti hatásvizsgálatot végeztek volna. Kiemeli továbbá a Natura 2000 területeken található, állami tulajdonú természetes és őserdőkben folyó fakitermelést. A medvék kérdésével kapcsolatban hangsúlyozza, hogy bár 2016-ban bevezették a trófeavadászat tilalmát, folyamatban van annak újratárgyalása, és egy közelmúltbeli miniszteri rendelet megelőző intézkedésként 486 medve megölését irányozta elő 2023-ra. Vitatja a megelőző kvóta megállapításának alapjául szolgáló tanulmányt, azzal érvelve, hogy a miniszteri rendelet elsősorban a trófeavadászat szempontjából fontos nagy hímeket célozta meg. Utal a barnamedve-populáció kezelésére vonatkozó 2018. évi nemzeti tervre az együttélés és az együttes alkalmazkodás biztosítása érdekében, de hangsúlyozza, hogy azt soha nem hajtották végre. Úgy véli, hogy a Környezetvédelmi Minisztérium a faj elleni erőszakra hív fel azáltal, hogy napi híreket terjeszt az emberek és medvék közötti konfliktusokról, anélkül, hogy a 2018. évi tervet végrehajtotta volna.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom az illegális fakitermeléssel kapcsolatban érdeklődik az erdők tulajdoni helyzetéről, valamint arról, hogy ugyanazok a szabályok vonatkoznak-e a különböző tulajdoni formákra. A medvepopuláció kezelésével kapcsolatban arra kérte Păun urat, hogy röviden ismertesse a 2018. évi cselekvési tervet.

Alexander Bernhuber az ügyek elosztásával és a szankciókkal kapcsolatban intéz kérdést Mihăilă úrhoz. Azt a kérdést is felteszi, hogy van-e különbség a Natura 2000 területekről kitermelt fa és más fafajták között, valamint hogy mekkora a tarvágás és fenntartható kitermelés útján kitermelt fa mennyisége.

Maite Pagazaurtundúa kérdést intéz Mihăilă úrhoz az ügyek határokon átnyúló összetevőjével kapcsolatban. Utal azokra a helyzetekre, amikor embereket zaklattak, sőt meggyilkoltak, és érdeklődik az igazságszolgáltatás és a bírósági eljárással és elítéléssel

végződő ügyek százalékos arányáról. Felveti továbbá a szomszédos országok helyzetének és az Eurojusttal való együttműködésnek a kérdését.

Nicolae Ștefănuță arról a hiányzó fáról kérdez, amely nem szerepel a Környezetvédelmi Minisztérium által rendelkezésre bocsátott statisztikákban, valamint e fa rendeltetési helyéről és a kivitel módjáról, amelyet nem követnek nyomon. További részleteket kér továbbá a büntetőeljárás alatt álló ügyek számáról.

Cristian Terheș érdeklődik Mihăilă úrtól az illegális fakitermelés büntetőeljárás alá vonásával kapcsolatos 2020. évi jogszabály-módosításról, amely már nem teszi lehetővé a bűncselekmények és a szabálysértések közötti különbségtételt, valamint arról, hogy milyen javításokat lehetne elérni e törvény hatásainak visszafordítása és annak lehetővé tétele érdekében, hogy a források a nagy ügyekre összpontosuljanak. Păun úrtól azt is megkérdezi, hogy véleménye szerint a medvék valójában nem ölnek-e embereket, valamint az emberek és medvék közötti incidensek okairól is.

Vincze Loránt először is felhívja a figyelmet a medvetámadások áldozataira, utalva egy korábbi felszólaló azon kijelentésére, hogy az emberek és medvék közötti konfliktusok túl nagy publicitást kapnak, valamint a felszólalót arról kérdezi, hogy milyen megoldást tudna elképzelni annak biztosítására, hogy az emberek elleni támadások többé ne forduljanak elő. A Natura 2000 területeken folytatott fakitermelési tevékenységekkel kapcsolatban arról kérdezi a tárgyalópartnereket, hogy úgy vélik-e, hogy ezeken a helyszíneken nem lenne szabad fakitermelést végezni, és a korábbi állításokkal kapcsolatban is megemlíti, hogy 2023 márciusa óta egy miniszteri rendelet értelmében minden gazdálkodási terv esetében kötelezővé válik a hatásvizsgálat.

Vlad Gheorghe kérdéseit Mihăilă úrhoz intézi. Megemlíti a Nemzeti Erdészeti Korrupcióellenes Igazgatóság létrehozásáról és egy szakosodott zöld ügyész kinevezéséről szóló törvényjavaslatot, amely nem került elfogadásra azok után, hogy a román kormány vitatta azt, valamint az európai zöld ügyész létrehozásának ötletét. Ezzel összefüggésben azt kérdezi Mihăilă úrtól, hogy létezik-e a környezeti bűncselekményekre szakosodott részleg a Legfőbb Ügyészségen belül és az ilyen típusú bűncselekményeket vizsgáló rendőrtisztek szintjén, valamint a tárgyalópartnernek egy szakosodott zöld ügyész létrehozására vonatkozó véleményéről érdeklődik.

Păun úr elkezdte megválaszolni a feltett kérdéseket. A romániai erdők tulajdonjogával kapcsolatban elmondja, hogy közel fele állami tulajdon, másik fele pedig különböző típusú magántulajdon (egyesületi és magántulajdon), valamint megerősíti, hogy valamennyi ingatlantípusra ugyanazok a szabályok vonatkoznak, nevezetesen az Erdészeti Törvénykönyv. A barnamedve-állomány kezelésére vonatkozó 2018. évi cselekvési tervvel kapcsolatban először is rámutat arra a hibára, amelyet véleménye szerint az állam a kommunizmus bukását követően követett el, konkrétan arra, hogy a vadászterületek igazgatását vadászati egyesületeknek adta, a vadászatot pedig a medveállomány kezelésének módjává tette. Ennek fényében a 2018. évi irányítási terv célja az oktatás növelése volt, ami elengedhetetlen volt a békés együttélés biztosításához. A gazdálkodási terv kitért az e fajt fenyegető egyéb veszélyekre is: az élőhelyek pusztítására és pusztulására (fakitermelés még a nemzeti parkokban is) és az éghajlatváltozásra. v azt is célul tűzte ki, hogy megtiltsa a vadon élő állatok etetését (amely 2016 előtti gyakorlat volt a vadászat megkönnyítése érdekében), azzal a céllal, hogy a medvéket a vadonba való visszatérésre készítsék, és segítséget nyújtsanak a

helyi közösségeknek azáltal, hogy eszközöket biztosítanak számukra, és elkerülik a medvékkel való szükségtelen találkozásokat. Hangsúlyozza, hogy a terv nem tökéletes, de elég jó ahhoz, hogy változást hozzon, ha végrehajtják, erre azonban nem került sor.

Ami az illegális fakitermeléssel kapcsolatos ügyek büntetőeljárás alá vonását illeti, Mihăilă úr kifejti, hogy a 2020-ban nemzeti szinten megoldott 8000 ügyből 340-et vádemelés útján bíróságra küldtek, 16-ot pedig vádalku útján továbbítottak a bírósághoz, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a megoldott ügyeknek csupán 5%-a zárult le azzal, hogy a bíróság elé terjesztették őket és a büntetőjogi szankció alkalmazását kérték. 3100 ügyet oldottak meg a büntetőeljárás beszüntetésével, mivel azok nem keltették fel kellőképpen a nyomozók érdeklődését, figyelembe véve a szükséges erőforrásokat, a jogsértések súlyosságát és a várt eredményeket is. Mindazonáltal a 3100 eset némelyikében hasonló intézkedéseket irányoztak elő, például fizetetlen közérdekű munkát. Kifejti, hogy az ügyeket bűnügyi nyomozásokra szakosodott rendőrsztek vizsgálják ki a Legfőbb Ügyészség felügyelete alatt. A bíróságok által hozott megoldások többsége felfüggesztett börtönbüntetést és büntetőjogi bírságokat jelentett. Az ügyek eloszlása az erdővel legsűrűbben borított területekhez kapcsolódott. Válaszol a nyomozások határokon átnyúló vonatkozásaival és az uniós ügynökségekkel, például az Europollal és az Eurojusttal folytatott együttműködéssel kapcsolatos kérdésekre is. Kifejti, hogy a Legfőbb Ügyészség kivizsgálta a határokon átnyúló szervezett bűnözés eseteit, és példaként említi az ukrán erdőben illegálisan kivágott fát, amelyet Romániába, részben pedig más országokba szállítottak. Nem tudja tájékoztatni a küldöttséget a végeredményről, de megerősíti, hogy nemzetközi segítséget kaptak, beleértve a faanyagokra vonatkozó DNS-adatok adatbázisához való hozzáférést is. Elmondja, hogy az ilyen esetek aránya nem jelentős, de utal a hivatal által vizsgált gyakori bűncselekményekre, például az adókijátszásra és a pénzmosásra. Az erdészeti dolgozókkal, az újságírókkal és az NGO-k képviselővel szembeni agresszió elleni küzdelemmel kapcsolatban megerősíti, hogy ezeket a bűncselekményeket legalább a személy elleni erőszak vádjának szintjén vizsgálták ki. Példaként említi néhány esetet, többek között az egyik erdész meggyilkolását Máramarosban, amelyet több mint 17 év börtönbüntetésről szóló ítélettel zártak, valamint egy 2021-es ügyet, amikor három erdővédőt támadtak meg, akiknek kórházi kezelésre volt szükségük. Megerősíti, hogy az adott ügyet bíróság elé terjesztették. A vizsgált ügyek „súlyával” kapcsolatban megemlíti, hogy az erőfeszítéseket és a források többségét az elkövetett súlyos bűncselekmények elleni küzdelembe kell fektetni. Megerősíti, hogy a törvényt meg lehetne változtatni abban az értelemben, hogy újra be lehetne vezetni egy olyan küszöbértéket, amely lehetővé tenné a súlyos bűncselekmények megkülönböztetését, anélkül, hogy az különálló kategóriát képezne. A cél az lenne, hogy a bűncselekményeket elkövető személyeket kriminológiai megközelítéssel – a büntetés súlyossága, gyorsasága és bizonyossága által – arra determinálják, hogy megváltoztassák magatartásukat. Megemlíti, hogy megbeszélésekre került sor az új Erdészeti Törvénykönyv keretében bevezetendő differenciálásra vonatkozóan. A környezeti bűncselekményekkel foglalkozó szakosodott struktúra létrehozására irányuló 2020-as projekttel kapcsolatban megerősíti, hogy véleménye szerint ez hatékony lehet, ha belső erőforrásokkal szervezik meg. Megemlíti továbbá, hogy 2018 óta minden szinten 260 ügyészből álló hálózat jött létre, akiket elsősorban környezeti bűncselekmények kivizsgálására jelöltek ki. Hangsúlyozza, hogy ezek nem szakosodottak, de megfelelően kerültek kijelölésre. Kifejti, hogy szakmai továbbképzésen vesznek részt annak érdekében, hogy megfelelő szintű szakosodást érjenek el. Megemlíti továbbá, hogy a környezeti bűncselekmények elleni küzdelem jobb megszervezése érdekében ki kell igazítani a belső struktúrákat.

Păun úr a tarvágás és a fenntartható kitermelési mód közötti különbség kérdésével folytatta, hangsúlyozva, hogy a térképen korábban bemutatott fakitermelések egyike sem a Natura 2000 területekre vonatkozó törvény által előírt hatásvizsgálat alapján történt. Kifejti, hogy a fakitermelés tarvágásokra vagy progresszív fakitermelésre utal (amely ugyanaz, de hosszabb időn keresztül történik). Tájékoztatja a küldöttséget, hogy a fokozatos fakitermelés sokkal gyorsabb ütemben történik, mint amit a törvény általában lehetővé tenne az ugyanazon faj megfelelő regenerációjának biztosítása szempontjából, hogy az erdő őshonos maradjon. Hangsúlyozza, hogy a környezeti hatásvizsgálatok hiánya a kötelezettségszegési eljárás egyik fő oka.

Păun úr hivatkozik az erdészeti jogsértéseket megállapító 171/2010. sz. törvényre, és hangsúlyozza, hogy ez az elmúlt években enyhült, ami arra ösztönzi a fakitermelőket, hogy folytassák a falopást. Arról is tájékoztatja a küldöttség tagjait, hogy az általa képviselt NGO javaslatokat küldött a törvény javítására, informálisan együttműködött a bűnüldöző szervek tagjaival, ismerte a rendszer gyengeségeit, ám a javaslatokat figyelmen kívül hagyták. Hangsúlyozza, hogy ebben az értelemben politikai akaratra van szükség. Megemlíti azt is, hogy egyike azoknak a környezetvédelmi aktivistáknak, akik meggyőződésük és cselekedeteik miatt támadásokat – többek között gyilkossági fenyegetéseket és kísérleteket – szenvedtek el, ami arra kényszerítette, hogy drasztikus intézkedéseket hozzon a biztonsága érdekében, mivel a bűnüldöző hatóságok nem rendelkeznek a fakitermelőkkel szembeni védelmének biztosításához szükséges erőforrásokkal. Hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatás nem bünteti elég gyorsan az ilyen cselekmények elkövetőit. A környezeti hatásvizsgálatot előíró törvény aktualizálásával kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az nem elegendő, és az általa képviselt NGO arra kérte az Európai Bizottságot, hogy folytassa a kötelezettségszegési eljárást, mivel a tanulmányok általában a fakitermelést követően készültek. Egyértelművé teszi, hogy fakitermelés történhet Natura 2000 területeken, a nemzeti parkokban azonban nem. A medvetámadásokkal kapcsolatban megerősíti, hogy azok valóságosak, és megismétli, hogy azokra főként azért kerül sor, mert a 2018. évi nemzeti tervet nem alkalmazták, különösen a trófeavadászat céljából történő etetés tekintetében. Megoldásként megemlíti azoknak az elemeknek a megszüntetését, amelyek vonzhatják a medve jelenlétét, elektromos kerítések telepítését a rendelkezésre álló közfinanszírozás révén, kompenzáció fizetését, valamint a létesítmények telepítésének elkerülését a medvék élőhelyein. Példaként említi a romániai Vránca megyét, ahol az emberek és medvék közötti konfliktusok nem jelentek problémát, mivel az együttélést és együttes alkalmazkodást segítő intézkedésekre került sor.

Május 16., kedd

10:45–11:45 – találkozó a petíció két benyújtójával (Tamás Sándorral és Alexandru Adrian Gaborral) – 1188/2019. számú petíció)

Tamás Sándor arra kéri a küldöttséget, hogy engedélyezze Ovidiu Ionescu részvételét, aki a brassói Erdészeti Kar dékánhelyettese, az Erdészeti Kutatási és -gazdálkodási Intézet kutatója, valamint a miniszteri rendelet alapjául szolgáló tanulmány szerzője. Ionescu úr meghívást kapott az előző bukaresti ülésre, de egy félreértés miatt nem tudott részt venni azon.

Felszólalását azzal kezdi, hogy a küldetés résztvevőit egy francia televízió által közvetített videó megtekintésére kéri fel. Kifejti, hogy az Európai Unióban található barnamedvék 2/3-a Romániában, Románián belül pedig az összes barnamedve 2/3-a négy megyében él (azokban,

amelyekből az 1188/2019. számú petíciót aláíró 4 személy érkezett). Kiemeli azt is, hogy a tudósok szerint egy medvének 300 hektárra lenne szüksége ahhoz, hogy békében és nyugalomban éljen, míg Romániában és három másik országban az adott területeken fenntarthatónál 2,5-tel több medve él. Annak hangsúlyozásával folytatja, hogy a 2016. évi vadászati tilalom után a medvék behatoltak a helyi közösségekbe, veszélyeztetve az emberek és tulajdonuk biztonságát, érvelését a videóban bemutatott képekkel támasztva alá. Felszólalását azzal zárja, hogy felkéri a küldöttség tagjait, hogy támogassák a Környezetvédelmi Minisztérium arra irányuló kezdeményezését, hogy az egyensúly helyreállítása érdekében újra bevezessék a vadászati kvótákat.

Alexandru Gabor nagyon rövid felszólalással támasztja alá a korábbi kijelentéseket, és kifejti, hogy az általa képviselt megyében, Brassóban kialakult helyzet szintén nagyon kritikus volt: az elmúlt 5 évben 660 incidens történt és mintegy 2 millió EUR-nak megfelelő kár keletkezett. Megemlíti, hogy számos megelőző program működött amerikai és kanadai partnerekkel, amelyek nem voltak túl sikeresek, és hogy minden évben voltak emberi áldozatok, köztük halálesetek is.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom azt kérdezi, hogy rendelkezésre állnak-e releváns statisztikák a területen élő medvék számára vonatkozóan. A medveállomány kezelésének európai dimenziójáról és a meglévő európai korlátokról is érdeklődik.

Alexander Bernhuber hangsúlyozza annak fontosságát, hogy találkozzanak a medvékkel kapcsolatos incidensek által érintett személyekkel is, és felhívja a figyelmet a területen a medvékkel kapcsolatban szervezett idegenforgalmi tevékenységekre. Kérdéseket tesz fel a medvék „kvótáival” és a szabályokkal kapcsolatban, mind nemzeti, mind uniós szinten, amelyeket a helyzet javítása és a medveállomány egészségessé tétele érdekében módosítani kellett.

Maite Pagazaurtundúa arról érdeklődik, hogy milyen kritériumok alapján lehet megállapítani, hogy egy medve veszélyes-e, és hogy milyen eljárást alkalmaznak e medvék eltávolítására, amint azt ilyennek minősítették. Felvilágosítást kér továbbá a turistákkal és trófeavadászokkal való kapcsolatáról, valamint az erdészek szerepéről, akik felelősek annak biztosításáért, hogy csak a veszélyes medvéket öljék meg.

Andrey Slabakov hivatkozik egy Brüsszelben szervezett konferenciára, amelynek témája a farkas- és barnamedve-állomány kezelése számos tagállamban, és amelyen Ionescu úr részt vett. Hangsúlyozza az emberek és a nagyragadozók közötti egyensúly megteremtésének fontosságát, és felteszi a kérdést, hogy mit kell tenni, és hogyan kell növelni a kvótákat az észszerű egyensúly elérése érdekében.

Vincze Loránt utal az Európai Parlament által a nagyragadozókról elfogadott állásfoglalásra, amely szintén rámutatott arra, hogy az emberek maguk próbálják megoldani a problémákat. Ezzel összefüggésben arra kéri a tárgyalópartnereket, hogy fejtsék ki részletesen, hogy az ilyen intézkedések milyen következményekkel járnak, többek között a medvékre nézve.

Vlad Gheorghe felhívja a figyelmet Ionescu úr korábbi nyilatkozatára, amely szerint a

miniszteri rendelet nem teszi lehetővé a domináns hímek vadászatát (500 pont felett). Hangsúlyozza, hogy egy medve körülbelül 12 éves korára érheti el ezt a státuszt, de egy hím 7 éves kora körül válik dominánssá, amikor még vadászható a trófeaként, hogy kereskedelmi forgalomba kerüljön. Ezzel összefüggésben felteszi a kérdést, hogy miért engedélyezik a trófeák forgalmazását és kereskedelmét, valamint a fiatalabb domináns medvék vadászatát.

Cristian Terheş a Gabriel Păun által előző este tett nyilatkozatával indít abban az értelemben, hogy az új miniszteri rendelet még nagyobb mértékben destabilizálná a medveállományt, és felkéri a tárgyalópartnereket, hogy tegyenek észrevételeket ezzel kapcsolatban. Arra is kéri őket, hogy tisztázzák, pontos-e az a kijelentés, hogy más megyékben a medvék nem jelentenek valódi problémát a helyi közösségek számára. Kérdéseket tesz fel azzal kapcsolatban is, hogy a 2016. évi tilalom teljes volt-e, vagy bizonyos feltételek mellett továbbra is engedélyezték-e a vadászatot, valamint az áldozatok számát illetően.

Ovidiu Ionescu a nagyragadozókkal kapcsolatos európai kezdeményezés tagjaként kifejti a küldöttség tagjai számára, hogy csapata a romániai medvepopuláció nyomon követésének legjobb módszereit választotta ki. Kiemeli, hogy modern módszereket, például genetikai elemzést alkalmaznak (egy folyamatban lévő program, amelyben már több mint 500 genetikai mintát gyűjtöttek, és amelyeket ősszel és 2024 tavaszán is folytatnak). Kifejti, hogy a medvepopulációt vadászszövetségek, NGO-k és környezetvédelmi ügynökségek is figyelemmel kísérik. Az összegyűjtött adatok alapján a Nemzeti Erdészeti Kutatóintézet a medvék minimális számát 7800 és 8500 között határozta meg a romániai Kárpátokban. Hangsúlyozza, hogy nagyon fontos a populáció méretének ismerete, de e populáció tendenciáinak nyomon követése is. Azt a következtetést vonták le, hogy a populáció növekszik, és a viselkedés megváltozása a hím medvék megfelelő élőhelyen való nagy sűrűségének tudható be. A nőstények – annak érdekében, hogy a bocsokkal elmeneküljenek – nem megfelelő élőhelyre szorultak, mezőgazdasági területekre, a helyi közösségek közelében. Más alkalmazott módszerekre is utal, például a fényképezőgépekre és az egyszer számolt reprodukzív egységekre (más országokban is alkalmazott módszer).

Kifejti továbbá a medvepopuláció kezelésére használt (a Környezetvédelmi Minisztérium által létrehozott) protokollt. Kiemeli, hogy az első lépés az elijesztésük, a második pedig áttelepítéssel folytatódik, és csak végső intézkedésként kerül sor az adott medvék kilövésére. Kiemeli, hogy az áttelepítés gyakran azért nem működött, mert az csak a probléma áttelepítését jelentette, ami jogi felelősséget is jelent az adott medve által az új területen esetlegesen előidézett incidensekért. Példaként hozza, hogy mintegy 280 medvét telepítettek át Brassó környékéről, amelyek két hét alatt visszatértek, vagy ha az új területen maradtak, akkor ott okoztak problémákat.

Kiemeli, hogy 2016 óta megváltozott a medvék viselkedése abban az értelemben, hogy már nem félnek az emberektől, és hangsúlyozza, hogy a problémát azok az emberek jelentik, akik nem rendelkeznek kellő szociális érzékenységgel, és elkezdtek figyelmen kívül hagyni a törvényt, hogy maguk próbálják meg kezelni a medvékkel való konfliktusokat.

A trófeavadászattal kapcsolatban kifejti, hogy a miniszteri rendelet egyértelműen kimondja, hogy a domináns hímek nem vadászhatók, és rámutat arra, hogy az együttélés biztosítása során mindkét félre oda kell figyelni.

Kifejti, hogy 2019-ben tetőztek a konfliktusok, 8 ember megölésével és 76 megcsonkításával. A károk is évről évre növekedtek, csak a nyilvántartásba vettek figyelembe véve. Ezzel összefüggésben kijelenti, hogy módosítani kell a jogszabályi keretet annak érdekében, hogy a beavatkozás olyan szintű legyen, amely lehetővé teszi a populációk kezelését, többek között a más vadon élő fajokkal való egyensúly biztosítása érdekében.

Ami az európai dimenziót illeti, Ionescu úr kifejti, hogy Románia volt a Kárpátok teljes hegláncában élő medvék forrása, de úgy tűnik, ez a dimenzió inkább az állatjogi szervezetek tevékenységéhez kapcsolódik, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy indítson kötelezettségszegési eljárásokat egy teljesen védett faj vadászatának engedélyezése miatt. Kifejti, hogy az Európai Unió számos pénzügyi forrást biztosít a fajok védelmére és megőrzésére, mivel az élőhelyvédelmi irányelvben a farkasokkal együtt szigorú védelemre szoruló fajként szerepel, de hangsúlyozza, hogy Romániában más fajok is vannak, sokkal veszélyeztetettebb helyzetben.

Hangsúlyozza, hogy a medvepopuláció kezelését nem végezhetik az NGO-k, csak szakosodott személyzet, és kifejti, hogy a 7 éves korú medve nem tekinthető dominánsnak. Kifejti továbbá azt a véleményt, hogy az erdőirtások nem csökkentik a medvék élőhelyeit, mivel ezeken a területeken gyakoribb a málna- és szederbokrok növekedése, amelyek nagyon vonzóak a medvék számára. Végezetül kijelenti, hogy a fakitermelés általában a gazdálkodási tervekben előirányozott szintnél korlátozottabb volt. Elismeri, hogy gazdasági érdek is fennáll, és rámutat a medvék ivartalanításának lehetőségére is, amennyiben elegendő pénzügyi forrás áll rendelkezésre.

Tamás Sándor hangsúlyozza, hogy Romániának követnie kell néhány más országot, például Svédországot és Norvégiát, ahol engedélyezték a megelőzési és intervenciós kvótákat. Hangsúlyozza, hogy a fő cél az emberi élet és a tulajdon védelme, ami fontosabb a kereskedelemről és a trófeakereskedelemtől, illetve a medvepopuláció destabilizálásáról szóló vitáknál.

11:45–13:15 – találkozó a helyi önkormányzatok, a csendőrség és az egészségügyi szolgálatok alábbi képviselőivel

- Dr. Ráduly István, Kovászna megye prefektusa
- Fodor István, Sepsibodok polgármestere
- András-Nagy Róbert, a sepsiszentgyörgyi Dr. Fogolyán Kristóf megyei sürgősségi kórház vezetője
- Gheorghe-Alexe Muntean – a Nemzeti Erdészeti Hivatal Kovászna Megyei Igazgatóságának igazgatója
- Adrian Nichifor ezredes, Kovászna megye csendőrségének főfelügyelője
- Leonid Moscviciov, a Kovászna megyei Salvamont (romániai hegyimentő közszolgálat) igazgatója

Ráduly István kifejti a küldöttségnek, hogy a közigazgatási törvénykönyv szerint a prefektus működteti az úgynevezett dekoncentrált intézményeket, beleértve a környezetvédelemért és a vészhelyzetekért felelős intézményeket is. Tájékoztatja a képviselőket, hogy az elmúlt két

évben Kovászna megye Környezetvédelmi Hivatala 610 esetet jelentett be, amelyek közül 435 háziállat halálával, 170 pedig mezőgazdasági földterületeket ért kárral volt kapcsolatos. Arról is beszámol, hogy nyaranta egyre több segélyhívást regisztráltak olyan emberektől, akik a helyi közösségekben vagy azok közvetlen közelében találkoztak medvékkel. A medveállomány észszerű, tudományos alapú kezelésének újbóli bevezetését kéri annak érdekében, hogy csökkentsék az emberek és medvék közötti találkozások esélyeit.

Fodor István, Sepsibodok, egy Kovászna megyei helyi közigazgatási közösség polgármestere ugyanezt az irányvonalat folytatja, hangsúlyozva, hogy számos egyéb feladat mellett egy polgármesternek elsődleges kötelessége a közösség kényelmének biztosítása, valamint az egyének alkotmányos jogainak biztosítása, beleértve az élethez és a testi épséghez való jogot és a tulajdonhoz való jogot. Kifejti, hogy 2016 után, amikor a medvefaj vadászata leállt, a populáció megnőtt, és megváltozott a barnamedvék etológiája: elvesztették az emberektől való ösztönös félelmüket. Ez azt eredményezte, hogy a helyi lakosság kevésbé tolerálja ezt a nagyragadozót, az emberek egyéni módszerekhez folyamodtak a medvékkel szemben való védelem, és végső soron azok megölése érdekében. Ezzel összefüggésben néhány példát említ azokra az incidensekre, amelyek Sepsibodok település területén következtek be. Kifejti, hogy a medve mindenevő ragadozóként, más természetes ellenségek nélkül hatással van más fajok populációinak negatív alakulására is. Végezetül ragaszkodik ahhoz, hogy a barnamedve-populáció optimális szinten tartása érdekében jóvá kell hagyni a megelőző medvevadászati kvótákat bevezető miniszteri rendeletet.

András-Nagy Róbert, a Dr. Fogolyán Kristóf megyei sürgősségi kórház (Sepsiszentgyörgy) vezetője kifejti, hogy az általa vezetett kórház súlyos és rendkívül súlyos esetekben nyújtott ellátást. Röviden elmagyarázza a kezelési folyamat szakaszait a kórházi felvételtől kezdve, amikor az áldozatok olykor sokkos állapotban vannak, ami szükségessé teszi az alapvető életfunkciók stabilizálását; a súlyos fertőzések magas kockázatával járó műtéteket; az intenzív osztályon való további ellátást; a traumatológiai osztályon végzett megfigyelést és nyomon követést; vagy akár a plasztikai vagy mikrosebészeti rekonstrukciót is. Ez hangsúlyozza, hogy ehhez a folyamathoz hosszú távú kórházi ápolásra és lábadozásra van szükség.

Gheorghe-Alexe Muntean, a Nemzeti Erdészeti Hivatal Kovászna Megyei Igazgatóságának igazgatója kifejti, hogy az elvégzett erdészeti tevékenységek révén az általa vezetett igazgatóság személyzete gyakran közvetlen kapcsolatban áll a medvékkel. Megismétli a medvék számának növekedésével kapcsolatos korábbi állításokat, amelyek szerint az általában a meglévő természetes élőhelyen élő optimális számhoz képest nőtt a medvék száma, valamint hogy az erős példányok az erdőben maradnak, míg a kisebbek megközelítik az emberi közösségeket a táplálékkeresés során.

Adrian Nichifor, a Kovászna Megyei Csendőrség főfelügyelője kifejti, hogy a csendőrség járőrözési és nyomonkövetési tevékenységeket végzett azokon a területeken, amelyeken ismert a vadon élő állatok aktív jelenléte, különösen a védett természeti területeken és a veszélyeztetett vidéki közösségekben, a közrend és az emberek biztonsága, valamint a barnamedvék védelme érdekében. Kifejti, hogy a csendőrség a helyi önkormányzatokkal együtt beavatkozhat az emberek és medvék közötti konfliktusok kezelésébe, és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban intézkedéseket hozhat a medvék eltávolítására vagy semlegesítésére. Hangsúlyozza, hogy a barnamedvék által az emberek és tulajdonuk ellen elkövetett támadások megelőzésére és leküzdésére irányuló azonnali beavatkozásra vonatkozó

eljárást a 2012. július 21-i 81. sz. sürgősségi kormányrendelet írja elő, amelyet a 197/2022. sz. törvény egészít ki. Ennek keretében a beavatkozást fokozatosan hajtották végre az alábbiakból álló intervenciós csoport helyszíni elemzése révén: a település polgármestere vagy alpolgármestere, az illetékes csendőrségi struktúrák személyzete, a vadászterületet irányító műszaki személyzet és az állatorvos. Magát az eljárást a megállapított kockázati szintnek megfelelően három módszer alkalmazásával hajtották végre: különböző eszközökkel történő kiűzés, elkábítás és áttelepítés, eutanázia vagy kilövés útján történő eltávolítás. A beavatkozás befejezését követően legkésőbb 24 órán belül jelentést kellett készíteni az eseményről, hogy azt az intervenciós csoport vezetője továbbítsa a megyei környezetvédelmi hivatalnak és a megyei sürgősségi bizottságnak. Hangsúlyozza továbbá, hogy a csendőrség hatáskörébe tartozik a megelőző intézkedések végrehajtása is, például a helyi közösségek tájékoztatása és oktatása a medvék jelenlétében tanúsított helyes magatartásról és a lehetséges védelmi intézkedésekről: tanácsadás a szemét helyes kihelyezésére, a medvék szándékos etetésének elkerülésére vagy a medvék lakóövezetek közelébe való vonzásának elkerülésére vonatkozóan.

Leonid Moscviciov, a Kovászna Megyei Salvamont igazgatója arról tájékoztatja a küldöttséget, hogy az elmúlt években a turisták és túrázók száma csökkenő tendenciát mutat a medvékkel való találkozástól való félelem miatt. Kifejti, hogy ez a helyzet hatással van a szabadtéri sportokra, például a hegyi kerékpározásra és a tájfutásra. Ebben az összefüggésben számos túraútvonalat le kellett zárni. Felszólalását azzal zárja, hogy megfelelő megoldást szorgalmaz annak érdekében, hogy az erdők biztonságosabbá váljanak a turisták és a túrázók számára.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom hangsúlyozza, hogy a 2016. évi vadászati tilalom nemcsak a medvékre vonatkozott, hanem a farkasokra, a hiúzokra és a vadmacskákra is. Ebben az összefüggésben felteszi a kérdést, hogy a problémák miért csak medvékkel kapcsolatosak. Arról is érdeklődik, hogy a helyi önkormányzatok milyen intézkedéseket hoztak a polgárok védelme érdekében (megfelelő hulladékgazdálkodás, elektromos kerítések), és hogy létezik-e erre vonatkozó stratégia. Egy másik kérdés a romániai áttelepítési eljárásra vonatkozik. Azt is megkérdezi, hogy a barnamedve-populáció kezelése a választási kampány egyik témája-e, és hogy a polgárok támogatják-e ezt a kérdést.

Alexander Bernhuber a medvék a tudósok által megállapított szokásosnál nagyobb számának a biológiai sokféleségre gyakorolt hatásairól, a sürgősségi kórházban kezelt medvetámadás esetek átlagos számáról, valamint arról érdeklődik, hogy van-e az incidenseknek „főszezonja”. Kéri továbbá a medveriasztó permetek használatának tisztázását iránt is.

Maite Pagazaurtundúa azt kérdezi, hogy előfordultak-e olyan esetek, amikor medvék más medvéket öltek meg, és hogy hány medvét ölnek meg nőstény medvék után kutatva.

Vincze Loránt hangsúlyozza, hogy az emberek és medvék közötti incidensek traumákat okoznak az áldozatok, valamint általában a polgárok és a turisták számára, és ezzel összefüggésben kéri, hogy adjanak szót egy medvetámadás túlélőjének, aki jelen van a teremben.

Vlad Gheorghe kérdést intéz a Kovászna Megyei Csendőrség főfelügyelőjéhez, és részletes tájékoztatást kér a medvékkel kapcsolatos incidensek esetén történő tipikus beavatkozásról, valamint az eljárásról döntő intézményről és annak javításáról.

Cristian Terheş ragaszkodik ahhoz, hogy felszólalási idejét a medvetámadás áldozata számára biztosítsák, aki jelen van a teremben.

A helyi önkormányzatok által az állampolgárok medvetámadásokkal szembeni védelme érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatban Fodor István kifejti, hogy a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium elektromos kerítések építésére irányuló programokat indított, de felvázolja az ilyen intézkedések korlátait is, amelyek nem mindig képesek a medvék távol tartására. Ami a más fajokra gyakorolt hatást illeti, példaként említi az őz- és szarvaspopulációkat, amelyek csökkenő tendenciát mutatnak. Azt is kifejti, hogy a farkasokkal kapcsolatban is felmerültek problémák, de azok kevésbé veszélyesek, mint a medvék, mivel azok nem mennek be a helyi közösségekbe. A medvék áttelepítésével kapcsolatban hangsúlyozza a Zernesti Természetvédelmi Központ meglétét, amely azonban elérte maximális befogadóképességét. Tájékoztatja a résztvevőket, hogy amikor egy medvét befognak, kötelesek engedélyt kérni egy vadászati egyesülettől a medve áttelepítéséhez, amely gyakorlat általában nem volt túl sikeres, mivel a medvék egy idő után gyakran visszatértek. Ami a medvepopuláció kezelésének kérdését mint a választási kampány témáját illeti, kifejti, hogy nem ez a helyzet, de a polgármestereknek az incidensek kezelése érdekében a polgárok előtt kell reagálniuk.

Muntean úr megerősíti, hogy a megyei erdészeti hivatal munkatársai gyakran használnak medveriasztó permetet.

András-Nagy úr a Hargita és Kovászna megyékben kórházi kezelést igénylő esetek (súlyos sebek) számát az alábbi módon adta meg: 2017-ben 18 eset, 2018-ban 10 eset, 2019-ben 10 eset, 2020-ban 3 eset és 2021-ben 12 eset. Hangsúlyozza, hogy a kisebb sérüléseket a terület más kórházaiban kezelték.

Nichifor úr ismerteti a segélyhívás beérkezésének pillanatától alkalmazandó beavatkozási protokollt. Ezt követően kifejti, hogy az első felszólalása során említett valamennyi intézménnyel (a baleset helyszíne szerinti közigazgatási egység polgármestere, a csendőrség, a vadászegyesület vezetője és az állatorvos) fel kell venni a kapcsolatot. A csapatnak azon a területen kellett újra gyülekeznie, ahol az incidensre sor került, ahol a polgármester döntött az adott esetben alkalmazandó eljárásról. Hangsúlyozza, hogy a beavatkozásban részt vevő valamennyi résztvevő összegyűjtéséhez kapcsolódó időkorlátok miatt magas a hatékonyság hiányának kockázata. Hangsúlyozza továbbá, hogy az eljárást a jogalkotó hozta létre, és hogy a törvényt más módon kell kialakítani, elsősorban a polgármester és a vadászszövetség tájékoztatására vonatkozóan, mivel ők képesek gyorsan megtalálni a területet. Véleménye szerint az állatorvos jelenléte nem volt kötelező, és azt állítja, hogy az magas költségekkel jár.

Szót adnak egy medvetámadás áldozatának is, aki megosztja megható történetét (kórházba szállítás, rehabilitáció és felépülés) a küldöttség résztvevőivel.

14:30–15:30 – Eszmecsere a következőkkel:

– Mihai Zotta, Conservation Carpathia

– Alexandra Laura Coca, a WWF Románia vadon élő állatokkal és védett területekkel foglalkozó szakreferense

– Domokos Csaba, a Milvus Társaság képviselője

Mihai Zotta arról tájékoztatja a küldöttséget, hogy az általa képviselt NGO, a Carpathia Alapítvány az erdőket és a vadászterületeket kezeli. Hangsúlyozza, hogy a medvék okozta problémák 2006-ban kezdődtek és 2016-ban súlyosbodtak, amikor betiltották a normális vadászatot, a populáció aktív kezelésétől a védelem felé haladva. Kifejti, hogy kommunista időkben a medvéket azért táplálták, hogy könnyen vadászhatók legyenek, és hozzászóltak ahhoz, hogy közelebb kerüljenek az emberi településekhez. Az etetést 2016-ban leállították az azzal járó magas költségek és a trófeavadászból származó bevételek hiánya miatt, ami arra ösztönözte a medvéket, hogy még inkább megközelítsék a helyi közösségeket a táplálékkeresés során. 2016 és 2021 között a problémát csak a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium által kiadott eltérés alapján lehetett megszüntetni, amelynek jóváhagyása hosszú időt vett igénybe, és amely nem vezetett sikeres beavatkozásokhoz. 2021-ben a jogszabályt egy új rendelet módosította, ami némi javulást eredményezett abban az értelemben, hogy a segélyhívásokat követően lehetővé tette a beavatkozási protokollokkal rendelkező szakosodott csoportok létrehozását. 2022 óta egy miniszteri rendelet néhány megelőző intézkedést vezetett be, többek között egyes medvék megelőző jellegű elpusztítását (populációcsökkentés). Hangsúlyozza, hogy szinte valamennyi szervezet egyetértett a miniszteri rendelettel, mivel az előírta, hogy az elpusztítást csak a vadászegyesületek által alkalmazott szakértők végezhetik. Kifejti, hogy a 2023-as új javaslat lehetővé tenné a trófeavadászatot is, ami problematikus lehet, többek között az etetés annak érdekében történő újraindítása szempontjából is, hogy egy bizonyos vadász számára megfelelő medvét válasszanak ki. Azt is hangsúlyozza, hogy a Környezetvédelmi Minisztérium által javasolt 420-as megelőző medvevadászati kvóta olyan medvéket is érintene, amelyek nem veszélyesek, mivel statisztikáik szerint a medvepopuláció kevesebb mint 30%-a problematikus. Hangsúlyozza, hogy az intervenció kvóta lehet nagyobb, ha a problematikusabb medvéket el kell pusztítani, azonban a megelőző vadászati kvótát csökkenteni kell. Hangsúlyozza, hogy a Környezetvédelmi Minisztérium célja a medveállomány csökkentése volt, bár annak pontos mérete nem ismert, és hogy a vadászszövetségeket a hagyományos bevételeik visszaszerzése érdekli, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a barnamedve-populáció továbbra is szigorúan védett faj.

Alexandra Laura Coca hangsúlyozza, hogy a WWF Románia számára az emberek és tulajdonuk biztonsága prioritást élvez, de nem hagyhatják figyelmen kívül az új miniszteri rendelet mögött meghúzódó érdekeket, amely lehetővé teszi a medvék vadászati kvótáját. Aggodalmát fejezi ki a rendelet kibocsátásának időzítésével és a miniszteri rendelet alapjául szolgáló tanulmány tudományos alapjával kapcsolatban. Megkérdőjelezi a megelőzési kvótát, hangsúlyozva, hogy az drámai mértékben meghaladta az 500 pont feletti, vadászható medvék számát. Kitér továbbá arra a kérdésre, hogy a levadászott medvék trófeáit exportálják, valamint alternatív, nem önkényes intézkedésekre, például a 2021. évi rendeletben előírt intézkedésekre, amelyeket az előző felszólaló említett.

Domokos Csaba felhívja a figyelmet a vadászati és a természetvédelmi oldal közötti kettősségre, hangsúlyozva, hogy mindkét részről hangzottak el érvek. Röviden megemlíti, hogy a medveállomány demográfiai szempontjaira vonatkozó adatok megbízhatatlanok,

túlmutatnak annak méretén és tendenciáin, valamint a gondozási kapacitáson. Arra is rámutat, hogy Romániában vannak elsőrendű medveélőhelyek, ahol mégsem élnek medvék, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a vadászoknak gyakorlati okokból – többek között pénzügyi szempontból is – aktív szerepet kell vállalniuk a medveállomány kezelésében. Kifejti továbbá, hogy léteznek európai tanulmányok, amelyek hangsúlyozzák, hogy a medvék által okozott károk mértéke és súlyossága nem közvetlenül a medvepopuláció méretével, hanem az év során természetes módon rendelkezésre álló élelmiszerek mennyiségével függ össze.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom felvilágosítást kér a vadász fogalmának meghatározásáról, a romániai vadászegyesületek jellegéről, a Környezetvédelmi Minisztérium által kiadott engedélyekről, valamint a medvék áthelyezéséről.

Alexander Bernhuber a 10 000 hektárra jutó populáció méretéről érdeklődik és arról, hogy van-e egyértelműen meghatározott maximális populáció, amelyet egy bizonyos terület képes eltartani, a más fajokra gyakorolt hatásokról, valamint a medvék jelenléte által érintett vidéki területeken élő emberek számára adandó válaszról.

Maite Pagazaurtundúa több szempontot is megpróbál tisztázni annak érdekében, hogy pontos képet kapjunk a helyzetről: a hatóságok által szolgáltatott, más partnerek által vitatott információk minősége, a medvékkel kapcsolatos incidensek kockázatértékelése, a vadászattal kapcsolatos pontos helyszíni helyzet és általában a gazdálkodási rendszer, a vadászok száma, a gazdasági előnyök, valamint az illegális vadászat kérdése.

Vincze Loránt felvilágosítást kér a vadászat módjáról, különösen a külföldi vadászok esetében.

Cristian Terheş rámutat arra, hogy olyan probléma áll fenn, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni, és pragmatikus megoldást kell találni a helyi önkormányzatoknak a medveállomány kezelésében való segítségére, az illegális vadászat megelőzése érdekében. Hangsúlyozza, hogy az elektromos kerítések és a kompenzációk hasznosak lehetnek, de szükség van azoknak az eseteknek a megelőzésére is, amikor a medvék embereket ölnek. Ezzel összefüggésben felvet egy kérdést is a medvék Románián kívülre történő áthelyezésének lehetőségével kapcsolatban.

A medveállomány kezelésében részt vevő szervezetek kérdésével kapcsolatban Mihai Zotta kifejti, hogy a hatályos jogszabályok szerint a vadászterületeket különböző szervezetek irányítják. Romániában a vadon élő állatok kezelésének joga az állam kezében van, de az adminisztrációt vadászegyesületekre (egyesületbe tömörülő vadászokra), állami kutatóintézetekre, állami egyetemekre és erdészeti szolgálatokra bízák. Kifejti, hogy a romániai vadászok tagjai valamelyik vadászegyesületnek, és a vadászathoz a Környezetvédelmi Minisztérium által kiállított külön engedélyre van szükségük. Minden vadászterületnek el kellett végeznie az e területen élő fajok értékelését, amelynek alapján a környezetvédelmi minisztérium meghatározta és jóváhagyta a vadászati kvótákat. Hangsúlyozza, hogy bizonyos adókat meg kell fizetni: az államnak, a földtulajdonosoknak és a Környezetvédelmi Alapnak fizetendő éves adókat. Magával a vadászat folyamatával kapcsolatban kifejti, hogy az az egyes vadászszövetségek által bevezetett belső eljárásoktól

függ. A külföldi vadászok esetében hozzáteszi, hogy vannak olyan ügynökségek, amelyek lehetőséget biztosítanak a vadászat különböző vadászterületeken történő megszervezésére. Ami a medvékkel való konfliktusok kezelését illeti, Zotta úr utal az egyesült államokbeli és kanadai, úgynevezett „bear smart” (a medvék jelenlétét megfelelő módon figyelembe vevő) közösségekkel kapcsolatos tapasztalatokra, ahol a helyi közösségek a vadászok és az NGO-k mellett egyértelmű felelősséget viselnek, például a hulladék időben történő begyűjtésére vagy a medvéket vonzó források megszüntetésére vonatkozóan.

Domokos Csaba hangsúlyozza a medvevadászathoz kapcsolódó pénzügyi érdekeket. Azt is kifejtette, hogy különböző típusú élőhelyek léteznek, de nem állnak rendelkezésre megbízható információk az élőhelyek minőségéről, illetve a medvepopuláció méretéről és sűrűségéről. Hangsúlyozza, hogy a károk és az emberek elleni támadások valóságosak, de a vadászat önmagában nem jelent megoldást. A vadászat hasznos lehet a többszörösen problémát okozó egyedek kilövésében, ami különbözik a trófeavadászattól. Hangsúlyozza, hogy a Környezetvédelmi Minisztérium által a közelmúltban megtett pozitív lépés a medvék által okozott károk megtérítésének és a kármegeelőzési intézkedésekbe – például elektromos kerítésekbe – való beruházás kifizetése volt, de elismeri ezek hatékonyságának korlátait is. Hangsúlyozza, hogy mezőgazdasági károkat más fajok is okoztak, de a kártérítést csak a medvék által okozott károkért fizették ki, ami növelhette a bejelentett károk számát. Véleménye szerint a vadászat megoldást jelentett arra, hogy megszerezzék a vadászok (65 000 vadász Romániában) jóindulatát a faj iránt, de nem akadályozta meg a károk és balesetek kialakulását. Ami az áttelepítéseket illeti, Domokos úr megerősíti, hogy azok Romániában nem voltak túl sikeresek, mivel nem követtek néhány alapvető szabályt. A jó sikerarány „receptjét” a következőként adja meg: az állat korai befogása, amikor elkezd kárt tenni, az elkábítás, a GPS-gallér alkalmazása, a jelentős távolságba történő elszállítás és kiengedés. Az illegális vadászatot illetően hangsúlyozza, hogy nem állnak rendelkezésre statisztikák, de vannak arra utaló jelek, hogy az orvvadászatot már a vadászat betiltása előtt folytatták. Arra a következtetésre jut, hogy a problémák lehető legnagyobb mértékű kezelése érdekében megoldás lehet számos medve vadászata, kártérítés fizetése és a lakosság megelőző intézkedésekre való felkészítése.

Laura Coca a trófeavadászat és a megelőzési célú elpusztítás közötti különbségre helyezi a hangsúlyt.

16:00–17:00 – Eszmécsere a következőkkel:

- Rancz Sándor, a Mereni magánerdő-körzet elnöke
- Albert Zoltán, idegenforgalmi menedzser
- Szabó Árpád, a Gazdaszövetség alelnöke
- Dr.ing. Benke József, a Zetelekai Sporthalászati és Vadászati Egyesület ügyvezető igazgatója

Rancz Sándor elmondja, hogy Kovászna megyében egy magánerdő-körzet elnöke, amely mintegy 19 500 hektár erdőt és 1400 hektár legelőt kezel. A 40 éves erdészeti tevékenység során szerzett tapasztalatok alapján megismételte, hogy a barnamedve-populáció exponenciálisan nőtt. Hangsúlyozza, hogy a medvék élőhelye nőtt (az erdők száma 2012 óta

1,7%-kal nőtt), és hogy a mezőgazdasági termények nagyon vonzóak a medvék számára. Végezetül hangsúlyozza a medvetámadások elleni intézkedések fontosságát, mivel a rendszeres incidensek miatt még az erdészeti dolgozók is féltek rendszeres feladataik ellátásától.

Albert Zoltán az idegenforgalmi ágazat szempontjából foglalkozik a helyzettel. Kifejti, hogy az egyik vállalat, amivel dolgozik, egy természetvédelmi terület, a „Conservation Transylvania” elnevezésű természetvédelmi terület irányítása alatt állt. Ebből a szempontból hangsúlyozza, hogy a vadon élő állatok és növények jelenléte előnyös a jövedelemtermelés és a terület megőrzése szempontjából, többek között a vadon élő állatokról készült fényképek révén. Másrészt megerősíti, hogy nőtt a medve jelenléte a településeken, és hangsúlyozza, hogy intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a medvéket természetes élőhelyükön és a helyi közösségeken kívül tartsák.

Szabó Árpád a mezőgazdasági tevékenységek – például az állattenyésztés és az állati termékek feldolgozása, a méhészet, a kertészet és egyéb gazdálkodási tevékenységek, köztük a biogazdálkodás – során felmerült problémákra helyezi a hangsúlyt. Ismerteti a küldöttséggel az általa képviselt egyesület fő tevékenységeit, és hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termelők nagyon szívesen használják valamennyi meglévő programot, az új technológiákat és a digitalizációt, de továbbra is rendszeresen szembesülnek a medvék jelenléte által okozott súlyos károkkal. Hangsúlyozza, hogy az olyan intézkedések, mint az elektromos kerítések telepítése, nem oldották meg a problémát, és hangsúlyozza, hogy sok mezőgazdasági termelő gondolkodik a tevékenységváltáson a medvehelyzet kezelésének nehézségei miatt. Végezetül hangsúlyozza, hogy a kijelölt hatóságoknak (vadászoknak, rendőröknek, csendőröknek) megelőző vadászati kvóták alapján meg kell szüntetniük a problémát, és hogy a kártérítést a becsült kár szintjén kell kiszámítani, kiosztásuk időtartamát pedig csökkenteni kell.

Benke József hangsúlyozza, hogy a Brassói Kutatóintézet szerint 2023-ban a medvék hivatalos száma Romániában 7703 példány volt. Kifejti a küldöttségnek, hogy a medvepopuláció már nem tart az emberektől, és határozottan kiáll az új miniszteri rendelet és a javasolt megelőző kvóta mellett. Különbséget tesz a vadászok és a vadőrök (a vadon élő állatok kezelésével foglalkozó jogi személyek) között, akiket fel kell hatalmazni arra, hogy biztosítsák a kvóta elérését. Állításai alátámasztására több dokumentumot is benyújtott, angol és román nyelven egyaránt.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom felvilágosítást kér a megelőző kvótáról, valamint arról, hogy miként lehet különbséget tenni a problematikus és a „jó” medvék között.

Alexander Bernhuber a kompenzációs kifizetések mértékére vonatkozó kérdést tesz fel.

Maite Pagazaurtundúa felvilágosítást kér arra vonatkozóan, hogy az emberektől nem féltő medvék problémája újkeletű-e, és kapcsolódik-e a vadászati tilalomhoz és a problematikus medvék felszámolásához.

Cristian Terheş a kártérítés kérdésével foglalkozik, valamint azzal, hogy a kárt okozó esemény bekövetkeztét követően korlátozott idő áll rendelkezésre a követeléshez. További

részleteket szeretne kapni a vadászati engedélyek elosztásának módjáról is.

Benke József kifejti a küldöttségnek, hogy a medvék nagyon intelligens állatok, egymás között egyértelmű hierarchiával és kommunikációs rendszerrel rendelkeznek. Ezzel összefüggésben biológiai és viselkedési szempontból elmagyarázza, hogyan terjed a félelem, ha vadásszák őket. Ismételten hangsúlyozza a megelőző kvóta fontosságát, és hangsúlyozza, hogy a bocsokkal rendelkező nőtény medvéket nem vadásszák, még akkor sem, ha azok kárt okoznak. Rámutat arra, hogy általában az erdőn kívülre és az emberi településekhez közelebb szorult, általában kisebb medvék jelentik a problémát. Ami a vadászati engedélyek megelőző kvóta szerinti elosztását illeti, kifejti, hogy azokat azokra a területekre osztották ki, ahol az előző két évben a legtöbb incidensről számoltak be.

Szabó Árpád kifejti, hogy a kártérítés mértékét a piaci árak alapján állapították meg, gyakran figyelmen kívül hagyva a kár tényleges értékét, és hogy a törvény módosítására van szükség annak érdekében, hogy egyszerűsíteni lehessen a felosztási eljárás lebonyolítását.

Május 17., szerda

14:30–15:00 – Erdőirtás helyszínén tett látogatás

A petíció benyújtója, Daniel Bodnar (1056/2021. számú petíció), Tiberiu Bosutar, Dănuț Ghinghiloschi NGO képviselők és Prof.univ.dr. Laura Bouriaud elkísérte a küldöttséget a Szucsáva megyében található Brodina területen található erdőirtási helyszínre, az illegális fakitermelés hatását a helyszínen elmagyarázva, és válaszolva a küldöttség tagjainak kérdéseire.

Daniel Bodnar azzal köszönti a küldöttséget, hogy példát mutat be arra, hogyan zajlik az erdők kizsákmányolása a megyében, nevezetesen egy, az illegális fakitermelés által érintett földterületet (60 illegálisan kivágott fa), ahol nagyon idős fák (1 méternél nagyobb átmérőjűek és körülbelül 30 méter magasak) érintettek. Számos olyan levágott törzset mutat be a küldöttségnek, amelyeket ötszögletű pecséttel láttak el, igazolva az illegális fakitermelést. Kifejti, hogy a kivágandó (száraz vagy beteg) fák még mindig állnak, míg a nagy és egészséges fákat illegálisan kivágták. Hangsúlyozza továbbá, hogy az illegális fakitermelési tevékenységeket valójában az erdészeti hatóságok és a fával kapcsolatos vállalkozásokban részt vevő politikusok védik, és hogy néha az erdészek lopják el a fát azzal a céllal, hogy azt saját vállalatuk dolgozzák fel. Ebben az összefüggésben egy olyan közelmúltbeli példát hoz, amikor egy erdészt engedély nélkül, illegálisan kivágott fát szállító tehergépkocsival kaptak el.

Tiberiu Boșutar, a Legea Codrului NGO alapító tagja kifejti a küldöttségnek, hogy Romániában évente több millió köbméter fát termelnek ki illegálisan. Véleménye szerint az erdő támogathatná a fakitermelés teljes volumenét, de rámutat a minden szinten fennálló korrupcióra, amely lehetővé teszi, hogy a kitermelt fa több mint fele a feketepiacra kerüljön. Kifejti a probléma dimenzióját, hangsúlyozva, hogy még akkor is, ha az illegális fakitermeléssel kapcsolatos ügyeket bíróság elé állítják, a vonatkozó aktákat olyan hatóságok készítették elő, amelyek integritása megkérdőjelezhető, mivel maguk is részt vesznek az

illegális kereskedelemben. Kifejti továbbá, hogy különbséget kell tenni a törvény által előírt vágások (kerek bélyegek) és az illegális vágások (ötszögletű bélyegek) esetében a hatóságok által alkalmazott bélyegzés között, és azzal érvel, hogy a helyzet jobb nyomon követése érdekében rendelkezésre állnak olyan digitalizáltabb módszerek, amelyeket fel lehetne használni. Hangsúlyozza továbbá az erőszakot, amely gyakran az illegális fakitermelés tevékenységéhez kapcsolódik, és példaként említi a petíció benyújtóját Daniel Bodnart, aki fizikai fogyatékoságban szenved, valamint saját példáját, hogy az erdő védelme során többször is fizikai agressziót szenvedett el. Hangsúlyozza, hogy nem feltétlenül a fatolvajok, hanem erdészek és magas rangú tisztviselők verték meg és citálták bíróság elé őket. Hangsúlyozza, hogy ilyen körülmények között sokan úgy döntöttek, hogy elhagyják a térséget, sőt az országot is, ami sajnálatos.

Laura Bouriaud hangsúlyozza, hogy az erdőket fenntartható módon kell kezelni annak érdekében, hogy mindenki élvezhesse az általa kínált előnyöket. Hangsúlyozza, hogy az illegális fakitermelés esetében az előnyöket csupán korlátozott számú ember élvezi, jogtalanul. Hangsúlyozza, hogy hosszú időbe telt, amíg a hatóságok nem egyszerű lopásként ismerték el az illegális fakitermelést, de a korrupció megnyilvánulásaként is, és nagyra értékeli, hogy az ellene folytatott küzdelem fontos lépéseként megvalósult a SUMAL-rendszer. Hangsúlyozza, hogy a SUMAL 2.0 rendszert 3 éve alkalmazzák, de máris eredményezett némi fejlődést, és bízik abban, hogy a rendszer az új Erdészeti Törvénykönyvvel és a környezetvédelmi aktivisták munkájának elismerésével együtt javítani fogja a helyzetet. Hangsúlyozza továbbá, hogy koherens jogi keretre van szükség a korrupció elleni küzdelemhez.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom a tárgyalópartnerek véleményét kéri arról, hogy az elmúlt években fokozódott-e az illegális fakitermelés az Oroszországgal szembeni szankciók és az uniós piac iránti megnövekedett kereslet összefüggésében. Azt is megkérdezi, hogy a petíció benyújtója és a környezetvédelmi aktivisták bíróságra vitték-e az ügyet a panaszukra adott válasz hiánya miatt, és mi történt ennek eredményeként.

Alexander Bernhuber azt kérdezi, hogy ki a tulajdonosa ennek a területnek, és pontosításokat kér a legálisan és illegálisan kivágott faanyagról, mivel véleménye szerint a területre nem maga az illegális fakitermelés gyakorolt jelentős hatást, hanem a megkérdőjelezhető adminisztratív gyakorlatok. Kéri továbbá a partnerek véleményét arról, hogy hogyan lehetne segíteni a helyi közösségeket.

Maite Pagazaurtundúa hangsúlyozza, hogy a bemutatott helyzet az illegális fakitermelés egyértelmű esete, mivel a kivágott fák a helyi közösségek kulturális örökségének részét képezik. Kérdései elsősorban a tárgyalópartnerek által elszenvedett zaklatásra és erőszakra vonatkoznak: történt-e olyan nyomon követés a jelenségekkel kapcsolatban, amelyek megkönnyíthetnék a fa-maffia és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, az áldozatok bejelentették-e a támadásokat, és a visszaélést bejelentő személy jogállása alapján jogi segítséget kaphatnak-e az uniós intézményektől. Továbbá azt ajánlja a tárgyalópartnereknek,

hogyan hozzanak létre egy olyan adatbázist, amelyben szisztematikusan nyilvántartják az összes azonosított esetet.

Nicolae Ștefănuță példaként említi a romániai Fogaras térségében jogszerűen engedélyezett, de jogszerűtlenül végzett vágásokat, és kifejti, hogy az erdészeti dolgozók munkakörülményei nagyon rosszak, ami hozzájárult a fa rendesen alacsonyabb árához. Ezzel összefüggésben kéri a tárgyalópartnerek véleményét azokról az intézkedésekről, amelyeket az erdészeti dolgozók rossz munkakörülményeinek elkerülése érdekében lehetne előírni.

Loránt Vincze felvilágosítást kér az illegális fakitermelés azonosításának időpontjától kezdődően bevezetett eljárással kapcsolatban.

Vlad Gheorghe arról kérdezi a tárgyalópartnereket, hogy egy európai zöld ügyész, valamint az uniós intézmények képviselőinek látogatásai hogyan segíthetnek a felvázolt helyzetekben.

Daniel Bodnar kifejti, hogy állami tulajdonban lévő erdőről van szó, és hogy azt nem kezelték megfelelően, mivel az illegális vágások lebonyolításának módja miatt az erdő nem képes regenerálódni. Hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos lenne a lopások megállításának és a helyi közösségek segítése a faanyag jogszerű feldolgozásában. Ami az erdővédőkkel szemben elkövetett erőszakot illeti, kifejti, hogy más megyékben is előfordultak esetek, és utal a néhány erdész által gyakorolt nyomásra, akik megfenyegették őket, hogy addig indítanak jogi eljárásokat a környezetvédelmi aktivisták ellen, amíg azok fel nem adják. Az ügyekkel kapcsolatban Bodnar úr kifejti, hogy azok vagy állnak a megyei rendőr-főfelügyelőségen, ahol a késéseket a személyzeti állomány hiányával indokolták, vagy pedig ismeretlen elkövetők által elkövetett bűncselekményekként oldották meg őket. Másrészt azzal érvel, hogy a helyi személyek által elkövetett kisebb jogsértések esetén azonnal rendőrségi személyzetet mozgósítottak, és hangsúlyozza, hogy az erdőgazdálkodók és a nagyvállalatok nagy nyomást gyakorolnak a helyi lakosságra, mivel nem biztosítanak megfelelő iratokat és szociális védelmet munkavállalók számára. Hangsúlyozza továbbá, hogy mindent nyilvánosságra fognak hozni a nagyobb fokú részvétel elérése érdekében, többek között az Európai Bizottság részéről, és hangsúlyozza, hogy szükség van egy európai zöld ügyészre. Véleménye szerint az európai zöld ügyész létrehozása az ilyen ügyek kivizsgálására szakosodott személyzet létrehozását vonná maga után, valamint a román hatóságok tevékenységének felügyeletét is. Végezetül bízik abban, hogy a Petíciós Bizottság helyszíni látogatása konkrét eredményekkel jár majd.

Laura Bouriaud kifejti, hogy véleménye szerint az illegális fakitermelés jellege változik, és a mennyiség csökken, de a tényleges adatok csak a 2024-ben rendelkezésre álló nemzeti erdőnyilvántartás harmadik ciklusát követően állnak majd rendelkezésre. A fa árát illetően hangsúlyozza, hogy azt a rejtett költségek befolyásolják, mivel nem állnak rendelkezésre megfelelő erdészeti utak, valamint az erdőtulajdonosokra vonatkozó környezetvédelmi korlátozások, amelyek valójában magát az illegális fakitermelést részesítették előnyben.

Tiberiu Boșutar hangsúlyozza, hogy a legnagyobb problémát az jelenti, hogy a területen a fakitermelés illegális, és nem rendelkezik adóügyi szabályozással. Kijevi, hogy jelentések készültek, amelyekben – hogy megkezdjék a fakitermelést – azt állították, hogy a területen beteg fákat találtak az adott parcellán, de végül egészséges fákat vágtak ki illegálisan. Egy

másik módszer, amelyre hivatkozik, hogy fizetnek az erdőbe való belépésért, amit az erdészeti hatóságok segítségével történő jóval nagyobb mértékű hasznosítás követett. Hangsúlyozza továbbá, hogy az erdészeket lopásra ösztönözték, mert nem állították őket bíróság elé és szinte soha nem kaptak büntetést. Ami a nyilvánosságra hozatalt illeti, tájékoztatja a küldöttséget, hogy a környezetvédelmi aktivisták által végzett tevékenységek többségét dokumentálták a közösségimédia-platformokon. Arról is tájékoztatja a küldöttséget, hogy naponta tíz ellenőrzést végeznek a területen, amelyeket valójában a hatóságoknak kellett volna elvégezniük. A kapcsolódó erőszakkal kapcsolatban kifejti, hogy ellenállást tanúsítanak annak érdekében, hogy példaként szolgáljanak más közösségek számára is.

17:30–18:30 – Találkozó a petíció benyújtójával, Daniel Bodnarral, Tiberiu Bosutarral, Dănut Ghinghiloschivel, Valentin Sălăgeanuval és Prof.univ.dr Laura Bouriaud-val

A megbeszélések folytatódnak azokkal a tárgyalópartnerekkel, akik elkísérték a küldöttséget a helyszíni látogatásra, valamint Valentin Sălăgeanuval (Greenpeace Románia) annak az étteremnek a területén, ahol a küldöttség ebédelt.

Daniel Bodnar újabb rövid felszólalásában hangsúlyozza, hogy meg kell védeni az európai értékeket, és küzdeni kell a korrupció és más bűncselekmények ellen. Megismétli, hogy Romániában az illegális fakitermelés valóság, és kifejezi abbéli bizalmát, hogy a küldöttség megérti a helyzet dimenzióját, és hangsúlyozza, hogy nagyon fontos, hogy a küldöttség határozott üzenetet küldjön a romániai Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztériumnak.

Tiberiu Boșutar hangsúlyozza, hogy a Petíciós Bizottság küldöttsége reményt ad a helyi közösségeknek arra, hogy a helyzet javulhat, és felkéri a küldöttséget, hogy e tekintetben tegye meg a megfelelő lépéseket.

Laura Bouriaud hangsúlyozza, hogy alapvetően meg kell változtatni a közpolitikák kialakításának és végrehajtásának módját. Hangsúlyozza, hogy mind a helyi közösségek, mind az erdészeti területével foglalkozó bűnüldöző hatóságok véleményét meg kell hallgatni, és hogy a korrupciós tevékenységek szankcionálása érdekében fontos az igazságszolgáltatási rendszerrel való jobb együttműködés. Röviden megemlíti három elemet, amelyek véleménye szerint pozitív perspektívát mutatnak: a SUMAL 2.0 rendszer bevezetésének folytatása, az Erdészeti Törvénykönyv módosítása a korrupciós bűncselekmények felvétele érdekében, valamint a nemzeti erdészeti állományfelmérés.

Valentin Sălăgeanu rövid történelmi áttekintést nyújt 1829-től kezdődően az illegális fakitermelés romániai helyzetéről. Hangsúlyozza, hogy sajnálatos módon évente több millió köbméter faanyag tűnik el a román erdőkből, ami egy korrupciós hálózatot és egy fa-maffiát táplál. Hangsúlyozza, hogy a Greenpeace Románia a nemzeti erdészeti állományfelmérés előtt jelentéseket készített, amelyek arra a következtetésre jutottak, hogy a hatóságok az illegális fakitermelés eseteinek kevesebb mint 1%-át azonosították, és e százalékos aránynak kevesebb mint 10%-át állították bíróság elé. Hangsúlyozza, hogy a Romániában folytatott illegális kereskedelem ellentétes a zöld megállapodás valamennyi elvével és az uniós szabályozással.

Hangsúlyozza, hogy Romániában továbbra is vannak olyan természetes erdők, amelyeket az illegális fakitermelés miatt továbbra is a gyors eltűnés fenyeget. Végezetül hangsúlyozza, hogy vannak megoldások, és utal a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárásra, amelyet az Európai Bíróság elé kell terjeszteni, valamint a biológiai sokféleséggel kapcsolatos európai stratégia végrehajtására. Hangsúlyozza továbbá, hogy ez nemcsak gazdasági probléma, hanem emberélet, a fa-maffia áldozatainak kérdése is.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom felvilágosítást kér az illegális fakitermelés mértékéről, valamint arról, hogy van-e adat a kapcsolódó „szürke gazdaság” arányáról.

Alexander Bernhuber további részleteket kér a romániai erdészeti tevékenységek történelmi háttéréről, valamint arról, hogy mikor kezdődött az illegális fakereskedelemmel kapcsolatos üzleti tevékenység. Kéri továbbá, hogy tisztázzák a SUMAL 2.0 nyomonkövetési rendszer végrehajtásán keresztül elért javulást.

Maite Pagazaurtundúa felvilágosítást kér a fa-maffiával és nyereségének értékével kapcsolatban, valamint további részleteket kér a nagyobb, transznacionális vagy határokon átnyúló dimenziójú maffiacsoportokról, valamint a zaklatási és gyilkossági ügyekhez kapcsolódókról. Arra is rákérdez, hogy az erőszakkal kapcsolatos ügyek jellemzően egy bizonyos területre összpontosulnak-e.

Laura Bouriaud asszony válaszol az illegális fakitermeléssel kapcsolatos számadatokra vonatkozó kérdésre. Kifejti, hogy ezeket a számadatokat általában annak alapján állapították meg, hogy a hatóságoknak mit sikerült azonosítaniuk és szankcionálniuk. Romániában 100 000 és 200 000 köbméter közötti faanyagot tekintettek évente illegálisan kivágottnak. Hangsúlyozza, hogy az adatok nem teljesen megbízhatóak, mivel nem végeztek elegendő ellenőrzést. A nemzeti erdészeti állományfelmérés által alkalmazott másik módszer az erdőkben nyomon követett betakarítás szisztematikus mintavétel útján, a hatóságok által adózási szempontból nyilvántartott kitermeléssel való összehasonlítására vonatkozott. Hangsúlyozza, hogy nagy a különbség a két számadat között (20 millió köbméter a nemzeti erdészeti állományfelmérés utolsó ciklusa során, 2012–2018 között), de kifejti, hogy más országok is hasonló helyzettel szembesülnek. A jelenlegi helyzetet illetően hangsúlyozza, hogy csak a hatóságok által közölt adatok állnak rendelkezésre. Azt is kifejti, hogy a fa-maffia nem klasszikus értelemben vett maffia, hanem a hatalom és befolyás értelmében az. Felszólalásának végén hozzáteszi, hogy a tulajdon visszaszolgáltatására vonatkozó politika következtében 35 000 hektáron történt tarvágás, 365 000 hektáron pedig súlyos erdőpusztulás következett be.

Valentin Sălăgeanu kifejti, hogy a Számvevőszék jelentése szerint Romániában az illegális fakitermelésből származó nyereség értéke 2000 és 2011 között 1000 millió USD-t tett ki. A maffiacsoportokra vonatkozó adatokkal kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az

igazságszolgáltatási rendszer feladata ennek biztosítása és az erőszakos esetek koncentrálódásával kapcsolatban megemlíti, hogy létezik egy térkép azokról a „kockázati területekről”, ahol a legtöbb illegális fakitermelési tevékenységet folytatják, de az ilyen cselekmények áldozatait országszerte nyilvántartásba vették. Hangsúlyozza, hogy a romániai illegális fakitermelés helyzetének javítása érdekében politikai akaratra és az igazságszolgáltatási rendszer erőteljes mozgósítására van szükség. Emellett történelmi áttekintést nyújt a Románia különböző régióiban végrehajtott erdészeti beavatkozásokról, kiemelve a különbségeket. A SUMAL 2.0 rendszert illetően hangsúlyozza, hogy javításokra van szükség, mivel még mindig hiányoznak bizonyos modulok.

A hatóságok szerint a jogszerű betakarítás 18 és 20 millió köbméter közötti volt, ugyanakkor az adatok azt mutatják, hogy ennél sokkal magasabb volt a fogyasztás az ipar és a magánfelhasználók által, fűtési céllal.

19:45–21:30 – Találkozó a helyi hatóságokkal, az erdészeti hatóságokkal, a helyi rendőrséggel és a bűnüldöző hatóságokkal

- Nicolai Barba, Szucsáva megye közgyűlésének alelnöke
- Mihai Gășpărel, a Szucsáva Erdőőrség vezető felügyelője
- Ionuț Epureanu, a Szucsáva Megyei Rendőr-főfelügyelőség rendőrfőbiztosa
- Sorin Ciobanu, a Szucsáva Erdészeti Igazgatóság igazgatója

Nicolai Barba kifejti a küldöttségnek, hogy a hatályos rendeletek értelmében a megyei tanács hatáskörei nem irányoznak elő közvetlen felelősségi köröket a tényfeltáró látogatás által érintett témákban. Hangsúlyozza azonban, hogy a környezet védelme és annak a lakosságra gyakorolt hatása minden közintézmény számára nagy fontossággal bír. Tájékoztatja a küldöttséget, hogy Szucsáva megye nagy erdőterületekkel rendelkezik (a terület 50%-a), és rövid áttekintést ad a Megyei Tanács környezeti hatással járó intézkedéseiről: az újraerdősítésre, az Anghel Saligny projektben való részvételre, a tűzifa alternatívájaként a metángázhoz való hozzáférés biztosítására, a szűz erdők védelmére, az idegenforgalom előmozdítására, valamint a szakosodott emberi erőforrásokba történő beruházásokra irányuló intézkedések.

Mihai Gășpărel felszólalását azzal kezdi, hogy hangsúlyozza mind az intézményközi együttműködés, mind a hatóságok és a civil társadalom közötti együttműködés fontosságát, és előadást tart az általa képviselt jogalkotó intézményről, nevezetesen a Szucsáva Erdőőrségről, amely 5 megyét és 1,12 millió hektárnyi erdőt, valamint 88 erdészeti körzetet fed le. Hangsúlyozza, hogy az Erdőőrség négy feladatkörrel rendelkezik – a végrehajtás, az engedélyezés, a képviselő és az ellenőrzés –, elsősorban az ellenőrzési hatáskörökre összpontosítva. Az illegális fakitermeléssel kapcsolatban rámutat arra, hogy ez egy nagyon összetett probléma, amely gyakran más típusú bűncselekményekhez kapcsolódik. Kifejti a küldöttségnek, hogy az Erdőőrség által bevezetett intézkedések célja az erdészeti törvénykönyv tiszteletben tartása és a faanyag nyomon követhetősége (a gazdasági szereplők általi szállítás és feldolgozás), valamint hogy azok a magántulajdonban lévő erdőkre is kiterjednek. Hangsúlyozza, hogy a SUMAL 2.0 rendszer használata lehetővé teszi az

illegálisan kivágott fa szállításának sikeres azonosítását, valamint a fát a feketepiacon kereskedelmi forgalomba hozó hálózatok felszámolását. Elismeri, hogy a rendszer nem tökéletes, további kiigazításokra van szükség, de hangsúlyozza, hogy hozzáadott értéket képvisel az illegális fakitermelés megelőzése és az ellene folytatott küzdelem terén. Megemlíti továbbá a más intézményekkel, például a rendőrséggel és a csendőrséggel való együttműködést, valamint a civil társadalom fokozott érintettségét, amellyel szemben az általa képviselt intézmény átlátható megközelítést alkalmazott.

Ionuț Epureanu hangsúlyozza, hogy a Szucsáva megyében az illegális fakitermelés elleni rendőrségi tevékenységek 2022-ben jelentős sikerességi arányt mutattak, többek között a bűnözői csoportokkal kapcsolatban is. Ezzel kapcsolatban néhány számadatot is megadott (10 000 köbméter fa és 21 illegális faanyagot szállító jármű elkobzása), többek között az intézmények közötti megnövelt együttműködés révén. Hangsúlyozza továbbá, hogy az erőszakos esetek 2022 januárja óta csökkennek. Az általa említett fő rendőrségi hatáskörök a bűncselekmények elleni küzdelem és a bünyügyi nyomozások előkészítése volt, többek között „az álló akták újrainyítása” révén, ugyanakkor rámutatott az ügyészek általi nyomon követés fontosságára.

Sorin Ciobanu részletes áttekintést nyújt a Szucsáva Erdészeti Igazgatóság tevékenységéről, kitérve az igazgatás területére, az igazgatóság szervezeti felépítésére, az erdők szerkezetévre, az évente betakarított fa köbméterben mért mennyiségére, az újraerdősítésre, az üvegházakkal és az erdők védelmével kapcsolatos szempontokra. Hangsúlyozza, hogy az igazgatóság tevékenysége 2022 óta az illegális fakitermelési tevékenységek csökkenését eredményezte a megyében, és konkrét számadatok megadásával vázolja a tendenciákat. Ismerteti továbbá az igazgatóság által a jogszabályok megsértése esetén alkalmazott adminisztratív és fegyelmi intézkedéseket, és hangsúlyozza, hogy az igazgatóság személyzete is hasonló fenyegetésekkel szembesül, mint a környezetvédelmi aktivisták.

A kérdések és válaszok során a küldöttség következő tagjai tesznek fel kérdéseket és tesznek észrevételeket:

Yana Toom felvilágosítást kér a megyei rendőr-főfelügyelőségen belül az „álló akták újrainyításának” tendenciájáról, valamint az illegális fakitermelési ügyek számáról és különösen az igazságszolgáltatás alá vont személyek számáról szóló statisztikákról. Érdeklődik a helyi lakosság illegális fakitermeléshez való hozzáállásáról is.

Maite Pagazaurtundúa kéri, hogy az ülésen képviselt különböző intézmények szintjén rendelkezésre álló részletesebb statisztikákat osszák meg a küldöttség tagjaival. Kérdez továbbá a rendőrségi műveletekben folytatott transznacionális együttműködésről (az Europollal, az Interpollal), valamint arról, hogy az erdészeti személyzet és a környezetvédelmi aktivisták elleni fenyegetések is nagyobb, transznacionális dimenzióval rendelkeznek-e. Érdeklődik továbbá a szervezett bűnözéssel összefüggésben az illegális fakitermeléssel kapcsolatos bűncselekményekért és környezeti bűncselekményekért elítélt és bebörtönzött személyek számáról, valamint az elkövetési módról és a környezeti bűncselekményekben érintett hálózatok profiljáról.

Nicolae Ștefănuță további magyarázatot kér az illegális fakitermeléssel összefüggésben elkövetett erőszak kiváltó okaival kapcsolatban, különösen a bejelentett illegális fa korlátozott

mennyiségével összefüggésben (véletlenszerű reakciók, erős gazdasági érdekek). Feltesz egy kérdést az illegálisan kivágott fa mennyiségére vonatkozóan, összehasonlítva a megyei szinten piacra kerülő mennyiségét a nemzeti szinttel.

Vlad Gheorghe felvilágosítást kér az Erdészeti Igazgatóság munkatársainak jelenlétéről a küldöttség távozását követően azon a területen, ahol a helyszíni látogatásra sor került, valamint az erdészekről, akiknek járműveit lefoglalták illegálisan kitermelt fa szállítása miatt, és amelyek ennek ellenére továbbra is betöltötték pozíciójukat az Erdészeti Igazgatóságon belül. További részletekre kíváncsi a rendőrségen belül 2022 óta bekövetkezett pozitív fejleményekre, valamint a helyzet még nagyobb mértékű javítását célzó tervezett intézkedésekre vonatkozóan. Hangsúlyozza továbbá, hogy az erdészeti dolgozókat jobban ki kell képezni, hogy megfelelő módon kezelni tudják az előttük álló valamennyi helyzetet.

Ionuț Epureanu először is a bűnügyi nyilvántartás helyzetére hivatkozik, és kifejti, hogy a rendőrség hatáskörrel és kötelezettséggel rendelkezik a bűnügyi ügyiratok előkészítésére és az ügyészeknek történő továbbítására vonatkozóan, akik tovább dolgoznak az ügyek felépítésén. Utal továbbá a bűncselekményt elkövető személy 24 órás letartóztatására vonatkozó intézkedésre, amelyet a rendőrség foganatosíthat. Hangsúlyozza, hogy a nyomon követés – a hatalmi ágak szétválasztása elvének megfelelően – az ügyészek előjoga, akik 30 napos letartóztatást, házi őrizetet vagy szabadlábra helyezés mellett végzett nyomozást javasolhatnak. Az elmúlt évben elért eredményekkel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy azok tényyszerűek, de további javításokra van szükség a polgárokkal folytatott nyilvános kommunikáció, a szakmai tanácsért folyamodás kultúrájának kialakítása, valamint a jogszabályi kiigazítások, a folyamatos szakmai képzés és a rendőrségi személyzet fejlesztése terén, az erdészeti területre specializálódva. A nemzetközi ügynökségekkel a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem terén folytatott együttműködés kérdését illetően kifejti, hogy erre nemzeti szinten kerül sor a regionális és helyi szinten gyűjtött információk alapján. Ami a büntető ítéletek számát illeti, megemlíti, hogy az elmúlt két évben a megyei rendőr-főfelügyelőség legalább 22 személyt tartóztatott le 24 órára illegális fakitermelési bűncselekmények miatt. Hangsúlyozza továbbá a környezetvédelmi aktivistákkal/védőkkel való aktív együttműködést. A profilalkotási kérdéssel kapcsolatban kifejti, hogy a román rendőrség nem végez ilyen tevékenységeket, és elmondja, hogy Szucsáva megye esetében nem azonosítottak szervezett bűnözői hálózatot. Mindazonáltal utal az illegális fakitermelésben részt vevő személyek gazdasági és társadalmi profiljára, hangsúlyozva annak szükségességét, hogy az emberek jobban megtanulják a területre vonatkozó jogi rendelkezéseket.

Sorin Ciobanu ismerteti azokat a tevékenységeket, amelyeket az Erdészeti Igazgatóság végez a nap folyamán korábban meglátogatott területen (124 A. számú parcella), egy szakosodott erdészeti intézet által készített gazdálkodási tervnek megfelelően. Tájékoztatja a képviselőket, hogy 2018-ban az adott parcellán 1286 fát jelöltek ki kitermelésre, és kitermelési engedélyeket adtak ki. Az elvégzett ellenőrzéseket követően az igazgatóság jogsértéseket állapított meg, és jelentéseket készített arról, hogy a kitermelő vállalat 37 fát vágott ki illegálisan, valamint bemutatta az ügyészeknek küldött levelet. Ami az igazgatóság személyzetének a helyszíni látogatást követő helyszíni jelenlétét illeti, kifejti, hogy a közösségimédia-plattformokon bemutatott, az illegálisan kivágott fák méretével kapcsolatos állításokat ki kell vizsgálni, hogy azok a bejelentettnél nagyobb méretűek-e annak

megállapítása érdekében, hogy a korábbi ellenőrzési jelentések pontosak voltak-e. Az erdészekre vonatkozó szabályokat illetően elmondja, hogy létezik egy belső szabályozás, amely szerint évente többször ellenőrzik tevékenységüket. Megerősíti, hogy az illegális fakitermelés azonosításakor a jogszabályoknak megfelelően arányos szankciókat alkalmaztak. Az erdészek tehergépkocsijaival kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az erdővédőktől kapott információk alapján az igazgatóság minden egyes esetet kivizsgált, feltárva az esetleges összeférhetlenségeket, hatáskörükön belül. Az UNESCO örökség részét képező idős fák kitermelésével kapcsolatban megerősíti, hogy az igazgatóság különös figyelmet fordít az adott területre (közel 1000 hektár), és hogy ott és a körülötte lévő védősávban nem regisztráltak illegális fakitermelést. Azt is elmondja, hogy nincs közvetlen kapcsolat az azonosított illegálisan kitermelt fa mennyisége és a bűncselekményt elkövető személyek reakciójának agresszív jellege között.

Mihai Gășpărel viselkedési szempontból lehetséges magyarázatot kínál az illegális fakitermelés azonosítása során tanúsított erőszakos reakciókra, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy semmi nem indokolja az agressziót bárkivel szemben. Megemlíti, hogy számos találkozót tartott a környezetvédőkkel, és kifejti, hogy amennyiben jogellenes cselekményeket tárnak fel, a közvetlen beavatkozás helyett értesíteni kell az illetékes hatóságokat. Különbséget tesz továbbá a fizikai agresszió és a szóbeli támadások között, hangsúlyozva, hogy ennek mind a környezetvédelmi aktivisták, mind az erdészeti dolgozók ki vannak téve, és hangsúlyozza a jobb kommunikáció és együttműködés fontosságát. Az illegális fakitermelés mértékét illetően megemlíti, hogy a bejelentett adatok és a nemzeti erdészeti nyilvántartásban szereplő adatok közötti eltérés az alkalmazott módszerek különbözőségének tudható be.

Május 18., csütörtök

9:30–10:30 – A küldöttség vezetője által tartott sajtótájékoztató

A küldöttség vezetője sajtónyilatkozatot tesz és kérdésekre válaszolt a küldöttség nevében, míg a küldöttség jelen lévő tagjai egyéni minőségükben válaszoltak meg kérdéseket. A nyilatkozatot követően a sajtó képviselői kérdéseket tesznek fel a küldöttségek konkrét megállapításaiival kapcsolatban, és további betekintést nyújtanak a Szucsáva megyében zajló illegális fakitermelés helyzetére vonatkozóan. A kérdések és válaszok a hatályos jogszabályok helyes végrehajtására is összpontosítottak.

Következtetések

A tényfeltáró látogatás során a képviselők első kézből szereztek információkat és ismereteket a romániai barnamedve-populáció kezelésével és védelmével, valamint az illegális fakitermeléssel és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos kihívásokról. Az ülések rendkívül tartalmasak voltak és gazdagok a különböző partnerekkel, például a nemzeti és regionális hatóságokkal, a petíció benyújtóival, a nem kormányzati szervezetekkel, a környezetvédelmi aktivistákkal és a tudományos élet képviselőivel folytatott eszmecserékben. A látogatás lezárását követően a küldöttség számos kérdést intézett a Környezetvédelmi Minisztériumhoz annak érdekében, hogy további betekintést nyerjen a két kérdésbe. E jelentés elkészítésekor a válaszokat nem küldték meg, ezért azok nem jelennek meg a jelentésben. A jelentés elkészítése során a küldöttség tudomásul vette, hogy a

Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium 2023 júniusában vezetőségi váltáson ment keresztül.

A küldöttséget tájékoztatták a barnamedve-populációk védelmének és kezelésének összetett kérdéséről: egyrészt a barnamedve-populáció az élőhelyvédelmi irányelv értelmében védett faj, ami azt jelenti, hogy nem lehet szándékosan befogni, megölni vagy megzavarni azokat, kivéve a közegészséget és a közbiztonságot fenyegető veszélyek, valamint a növényeket, az állatállományt vagy más típusú javakat érintő súlyos károk megelőzése esetén; másrészt az elmúlt években nőtt az emberek és medvék közötti incidensek száma, aminek következtében a hatóságokra nagyobb nyomás nehezedett, hogy megoldásokat találjanak a helyzet kezelésére. Ez jelentős számú eltérést eredményezett, amelyek lehetővé tették az úgynevezett „problematikus medvék” elpusztítását, amit a hatóságok és a petíciók benyújtói nem tartanak elegendőnek, a környezetvédelmi NGO-k pedig túlzottnak tartanak. A küldöttség tudomásul vette a közelmúltbeli, 2023. áprilisi miniszteri rendeletet, amely lehetővé teszi a vadászok számára a „problematikus medvék” kilövését, és amely megelőző kvótákat vezetett be az elterjedési területhez illeszkedő populációméret biztosítása érdekében, ami minden oldalon vitákat és érzéseket ébresztett.

A küldöttség tanúja volt az illegális fakitermelés által okozott rendkívül káros gazdasági, pénzügyi, társadalmi és környezeti következményeknek és további beszámolókat hallgatott meg ezekről. Az érintett területekre gyakorolt látható hatások ellenére egyértelműen hiányoztak az illegális fakitermelés mértékére vonatkozó, nyilvánosan hozzáférhető és megbízható statisztikák. A küldöttség tagjai rendkívül eltérő információkat kaptak egyrészt a hatóságoktól, másrészt a petíció benyújtóitól, az NGO-któl, a környezetvédelmi aktivistáktól és a tudományos élet képviselőitől. A küldöttség megértette az illegális fakitermeléssel kapcsolatos bűncselekmények mögött meghúzódó összetett hálózatot is, amely közvetlenül kapcsolódik más bűncselekményformákhoz, például a csaláshoz, az adókijátszáshoz és a pénzmosáshoz. Úgy tűnt, hogy alig vagy egyáltalán nem szabtak ki büntetést az illegális fakitermeléshez kapcsolódóan különböző bűncselekményeket elkövető személyekre. Emellett kevés információ állt rendelkezésre a faanyag végső rendeltetési helyéről, és a hatóságok részéről nem volt hiteles jele a bűnügyi profilalkotásnak. Ami a megelőzést illeti, a Környezetvédelmi, Erdészeti és Vízgazdálkodási Minisztérium, valamint a helyi erdészeti hatóságok arról tájékoztatták a küldöttség tagjait, hogy az illegális fakitermelés a SUMAL 2.0 (a Romániából származó illegális fakitermelést azonosító online portál) 2022. január 31-i bevezetése óta csökkent Romániában. A rendszer néhány korlátozott előnyének elismerése mellett azonban más tárgyalópartnerek ezzel szöges ellentétben álló képet mutattak, amely a lopás több olyan módszerét vázolta fel, amelyeket a rendszer nem tud kezelni, és amelyek megnehezítik a jogszerű és az illegális fakitermelés közötti különbségtételt.

Ajánlások

A Romániában tett tényfeltáró látogatás során tartott valamennyi eszmecsere alapján a következő ajánlásokat fogalmazzuk meg Románia illetékes helyi, regionális és nemzeti hatóságai és az Európai Bizottság számára:

A barnamedve-populáció kezelése és védelme

1. A romániai barnamedve-populáció az élőhelyvédelmi irányelv értelmében kedvező védettségi állapotot ért el, azonban a populáció növekedésével a konfliktusok száma is megnőtt, amit kezelni kell. A megnőtt barnamedve-populáció kezelése és védelme az érintett területeken társadalmi feszültségekhez vezető többdimenziós kihívást jelent, amelyet többdimenziós intézkedésekkel és az alkalmazandó uniós jogszabályok, valamint az európai vadon élő állatok és növények megőrzését célzó uniós intézkedések, különösen az élőhelyvédelmi irányelv³ teljes körű tiszteletben tartásával kell kezelni. Rámutat, hogy 2020. október 30-án az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást⁴ indított, amelyben felszólította Romániát, hogy biztosítsa az élőhelyek és fajok védelmét.

2. Az elmúlt években a barnamedve-támadások számos emberi áldozatot követeltek Romániában, és súlyos hatást gyakoroltak az állatjólétre és az állatállományra. Ezért rendkívül fontos, hogy koherens információkat gyűjtsünk a medvetevékenységekről és a medvetámadások eredményeként keletkező károkról, ami segíthet a legmegfelelőbb végrehajtási intézkedések azonosításában és kezdeményezésében.

3. Ez a különböző hatóságok felelőssége, amelyeknek képesnek kell lenniük arra, hogy támogatást kérjenek a Bizottságtól az emberek élete és közösségei védelmének biztosítása érdekében, kihasználva a jelenlegi nemzeti és uniós szintű jogi és szakpolitikai keretben rendelkezésre álló valamennyi eszközt, a szubsidiaritás elvének megfelelően. A nemzeti és helyi hatóságoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük az emberi élet védelme érdekében, és hogy megakadályozzák a medvék megjelenését a lakó- és mezőgazdasági területek közelében. A Bizottságnak és a tagállamoknak segíteniük kell az együttélési konfliktusokkal szembesülő régiókat, hogy megfeleljenek az élőhelyvédelmi és a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelvnek⁵.

4. Feltétlenül javítani kell a barnamedve-populációra vonatkozó ellenőrzési módszertant, amely az e területen kidolgozott politikák alapját képezi. A barnamedve-populáció kezelésére és védelmére vonatkozó cselekvési tervet független tudományos tanulmányok alapján kell kidolgozni, amelyekben meg kell becsülni a populáció méretét, annak érdekében, hogy meghatározzák annak szerkezetét és eloszlását, valamint a természetes növekedési rátákat. E tekintetben a Bizottságnak átfogó adatgyűjtést kell indítania a barnamedve-populációról és annak hatásairól, hogy további intézkedéseket tudjon meghatározni, beleértve a meglévő jogi kereten belüli további rugalmasság bevezetését és adott esetben a fajok védettségi állapotának felülvizsgálatát, hasonlóan a farkasokéhoz, amint azt a Bizottság 2023. szeptember 4-én bejelentette⁶. A végső cél az, hogy hatékony intézkedéseket dolgozzanak ki és hajtsanak végre a védett faj stabil élőhelyen való megőrzése érdekében, miközben a lehető legnagyobb mértékben megelőzik és csökkentik az emberek és medvék közötti incidensek számát és a gazdasági károkat, oly módon, hogy a barnamedve védelme és a helyi lakosság érdekei és szükségletei összeegyeztethetők legyenek.

5. Különös figyelmet kell fordítani azokra a régiókra, amelyek a barnamedvék által okozott

³ [A Tanács 92/43/EGK irányelve \(1992. május 21.\) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről.](#)

⁴ A kötelezettségszegési eljárás száma: [INFR\(2020\)2297 – TERMÉSZETVÉDELEM – A TERMÉSZETES ÉLŐHELYEK, VALAMINT A VADON ÉLŐ ÁLLATOK ÉS NÖVÉNYEK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ 92/43/EGK IRÁNYELV ÁTÜLTETÉSE ROMÁNIÁBAN](#)

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról, HL L 197., 2001.7.21., 30. o.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_4330

károk megelőzése, enyhítése és kompenzációja szempontjából az emberek és medvék együttélésével kapcsolatos problémákkal szembesülnek. Olyan hatékony jogi és intézményi keretet kell létrehozni, amely támogatja a mezőgazdasági termelőket, a tenyésztőket és a helyi közösségeket az együttélés lehetővé tételében. E tekintetben új törvénytervezetet terjesztettek a román parlament elé, amely kiegészíti a korábban elfogadott, a sürgősségi beavatkozásokról szóló 197/2022. számú törvényt. Hatékony beavatkozásra (a megelőzésre, a vadgazdálkodásra és az áthelyezésre összpontosítva, míg a kilövésnek mindig végső megoldásnak kell lennie) és figyelemfelhívó kampányokra van szükség az emberek és a vadak együttélésének szükségességéről. Ebben az értelemben a nemzeti hatóságoknak tájékoztatást kell nyújtaniuk a termények és az állatállomány elleni támadások elleni megelőző intézkedések valamennyi gyakorlati megoldásáról és finanszírozási lehetőségéről, és népszerűsíteniük kell a skandináv és balti országok bevált gyakorlatait a barnamedvék kezelése terén is, és fel kell használniuk a Kanadában és az Egyesült Államokban kifejlesztett „bear smart communities” példáját annak érdekében, hogy a helyi közösségek számára testre szabott politikákat dolgozzanak ki, amelyek célja az incidensek lehető legnagyobb mértékű megelőzése és csökkentése. Az emberek és a nagyragadozók együttélésével foglalkozó uniós platformon és a létrehozott regionális platformokon keresztül összegyűjtött tapasztalatokat a nemzeti és helyi hatóságoknak fel kell használniuk a nagyragadozók hatékonyabb kezelése érdekében. Fontos továbbá, hogy a megelőző intézkedésekhez nyújtott pénzügyi támogatást tanácsadási támogatás kísérje a hatékony végrehajtás biztosítása érdekében.

6. A Bizottságnak és a tagállamoknak meg kell határozniuk a megfelelő megelőző intézkedések és kompenzáció megfelelő és hosszú távú finanszírozási lehetőségeit – beleértve a kárenyhítési intézkedéseket is. A nemzeti és regionális hatóságoknak javítaniuk kell a pénzügyi kompenzációhoz való hozzáférést. A nemzeti és regionális hatóságoknak elő kell mozdítaniuk és ösztönözniük kell a különböző uniós programok – például a LIFE program – keretében rendelkezésre álló valamennyi finanszírozási lehetőség kihasználását annak érdekében, hogy átfogó és megfelelő választ adhassanak az egyes helyi közösségeket nap mint nap sújtó emberi-medve együttélés jelentette kihívásra. Alapvető fontosságú, hogy a LIFE program keretében az együttélést célzó projektek finanszírozását növeljék, fenntartva eközben a védelemmel kapcsolatos finanszírozást is.

7. Az áttelepítést nem szabad kizárni azért, mert az eddig nem volt sikeres, inkább a javítás érdekében felül kell vizsgálni, többek között a hasonló problémákkal küzdő vagy áttelepítési célpontokat biztosítani hajlandó más országokkal folytatott eszmecsere alapján.

8. Az emberre támadó veszélyes medvékkel szemben átfogó és hivatalos megközelítésre van szükség. Az erőszakos egyedek elpusztítását egyértelműen szabályozni kell, és csak gyakorlati protokollok alapján, erre felhatalmazott vadászegyesületek vagy szakosodott műszaki személyzet végezheti. Egyértelműen meg kell különböztetni továbbá a trófeavadászattól és a vadászattól a szervezők, a résztvevők, a módszerek stb. tekintetében. Az emberi élet biztonságának mindig elsődlegesnek kell lennie, és az agresszív medvéket azonnal el kell pusztítani.

9. A korábban vázolt eredmények elérése érdekében a hatóságoknak, a helyi közösségeknek, a mezőgazdasági termelőknek, a tenyésztőknek, az erdészeti hatóságoknak, a vadászegyesületeknek, a tudósoknak, az egyéb érdekelt feleknek és a nem kormányzati szervezeteknek aktív, őszinte és átlátható együttműködés keretében kell egyesíteniük erőfeszítéseiket azzal a végső céllal, hogy hatékony és hosszú távú megoldásokat dolgozzanak

ki, kommunikáljanak és hajtsanak végre a romániai barnamedve-populáció védelmének és kezelésének összetett problémájára.

Az 1188/2019., 1214/2019., 1470/2019., 0685/2020. és 0534/2020. és 0410/2022. számú petíciókkal kapcsolatban a Petíciós Bizottság a következő ajánlást fogalmazza meg:

A fent felsorolt petíciókat nyitva kell hagyni; a fejlemények függvényében egy későbbi időpontban hoznak döntéseket e petíciókkal kapcsolatos további lépésekről.

Illegális fakitermelés

1. Az illegális fakitermelést bűncselekményként kell elismerni és kezelni, amellyel szemben a hatóságoknak és a civil társadalomnak egyaránt zéró toleranciát kell tanúsítania. A védett területeken történő fakitermelés illegálisnak minősülhet, ha a fakitermelés sérti a vonatkozó jogszabályokat. Rendkívül fontos, hogy a hatóságok elismerjék e bűncselekmény létezését. Az Európai Bizottság 2020. évi kötelezettségszegési eljárási csomagjában kötelezettségszegési eljárást indított az illegális romániai fakitermeléssel kapcsolatban⁷. Sajnálattal állapítja meg, hogy azóta sem történt jelentős előrelépés annak biztosítása érdekében, hogy Románia megfeleljen az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletnek.

2. A jogszabályi keretnek az ilyen gyakorlatok visszaszorítása érdekében ki kell terjednie az e bűncselekményekkel kapcsolatos valamennyi szempontra, az ellene folytatott küzdelemben részt vevő hatóságok egyértelmű hatáskörétől és az együttműködési protokolloktól kezdve az átfedések és késedelmek elkerülése érdekében a szisztematikusan alkalmazott arányos szankciókig és büntetésekig. Az illetékes hatóságoknak teljes átláthatóságot kell biztosítaniuk az illegális fakitermelési és kereskedelmi tevékenységekkel kapcsolatos bűncselekmények és ítéletek száma tekintetében.

3. Világosabb képre van szükség az illegális fakitermelési tevékenységek volumenéről annak érdekében, hogy értékelni lehessen az illegális fakitermelés elleni különböző intézkedések hatékonyságát. A hatóságoknak továbbra is erőfeszítéseket kell tenniük az összes erdőterület műholdas, egyértelmű és folyamatos megfigyelése érdekében.

4. Bár elismeri a SUMAL 2.0 nyomonkövetési rendszer hozzáadott értékét és eredményeit, további javításokra van szükség. A nemzeti hatóságoknak objektív elemzést kell készíteniük a rendszer hatékonyságáról, beleértve az összes gyengeség azonosítását és a rendszer funkcióinak fejlesztését annak érdekében, hogy a fa életciklusának minden szakaszában kezelni tudják a lopás és a jog kikerülésének valamennyi módszerét.

5. Hangsúlyozza, hogy a nemzeti hatóságoknak alaposan végre kell hajtaniuk az erdőirtás nélkül előállítható termékekről szóló rendeletet, amely 2023. június 29-én lépett hatályba.

6. Egyértelműen szükség van az illegális fakitermelési hálózatok azonosításával kapcsolatos bűnügyi profilalkotási tevékenységek fejlesztésére. Ez ugyanilyen fontos lenne e gyakorlatok megelőzése szempontjából, mivel a végső cél az erdő védelme és a megfelelő határokon átnyúló végrehajtási intézkedések alkalmazása, ami büntetőítéletekhez vezet. Biztosítani kell a rendőrség, az erdészeti tisztviselők, a nem kormányzati szervezetek és az érintett lakosság

---

⁷A kötelezettségszegési eljárás száma: [INFR\(2020\)2033 – TERMÉSZETVÉDELME – Illegális fakitermelés Romániában](#)

együttműködését.

7. Mivel az illegális fakitermelés határokon átnyúló és transznacionális dimenzióval is rendelkezik, és a korrupcióhoz kapcsolódik, a jelenség elleni hatékony küzdelem érdekében a hatóságoknak aktívan együtt kell működniük más tagállamok kapcsolattartó hatóságaival, valamint nemzetközi szervezetekkel, például az Interpollal és az európai intézményekkel, például az Europollal, az Eurojusttal és az Európai Ügyészséggel.

8. Az erdészeti személyzetet jobban ki kell képezni és fel kell szerelni annak érdekében, hogy képesek legyenek reagálni az erdő védelmével kapcsolatos feladataik ellátásával kapcsolatos kihívásokra, valamint tájékoztatni kell őket az ezzel kapcsolatos valamennyi felelősségükről.

9. A hatóságoknak és a rendőrségnek együtt kell működniük a környezetvédelmi NGO-kkal és aktivistákkal az illegális fakitermelés elleni küzdelemben, felhasználva szakértelmüket, valamint biztosítva védelmüket a bűnözői csoportokkal és hálózatokkal szemben. Különösen az újságírókkal, a civil társadalom képviselőivel és az erdészeti dolgozókkal szembeni agressziót és erőszakot kell azonnal és súlyosan szankcionálni és alaposan kivizsgálni. Ezért sürgeti a román hatóságokat, hogy haladéktalanul járjanak el az eddig bejelentett illegális fakitermelés és egyének elleni erőszak valamennyi esetével kapcsolatban.

A környezetvédelmi nem kormányzati szervezeteknek és aktivistáknak az illegális fakitermelés elleni erőfeszítéseik során együtt kell működniük a nemzeti és helyi bűnüldöző hatóságokkal.

10. Az illegális fakitermelés és más súlyos környezeti bűncselekmények kezelése érdekében felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatot az uniós környezetvédelmi ügyész intézményének létrehozására, felhatalmazva az Európai Ügyészséget arra, hogy vizsgálatokat kérjen és jogi eljárásokat kezdeményezzen az uniós léptékű környezeti bűncselekményekkel kapcsolatban, továbbá nyújtson be javaslatot az (EU) 2017/1939 rendelet ennek megfelelő módosítására és kiegészítésére annak érdekében, hogy az tükrözze az Európai Ügyészség megbízatásának a súlyos környezeti bűncselekményekre való kiterjesztését⁸.

11. A köztulajdonban lévő erdőkkel való gazdálkodást környezeti vizsgálat tárgyát képező erdőgazdálkodási tervek alapján kell végezni. Ezt a védett természeti terület igazgatásának és a védett terület gazdálkodási tervének kell koordinálnia.

12. Figyelemfelkeltő kampányokat és iskolai tantervi modulokat kell kidolgozni mind nemzeti, mind helyi szinten annak érdekében, hogy felvilágosítsák a helyi közösségeket az illegális fakitermelés környezetre és gazdaságra gyakorolt hatásairól, valamint a jogi következményekről, azzal a céllal, hogy növeljék az ezzel kapcsolatos egyéni fellépések felelősségét. Ezeknek a kampányoknak és iskolai tantervi moduloknak a fenntartható

---

⁸ Az (új) (8) bekezdés szövegét 2022. november 30-án a PETI bizottságban, a környezeti bűnözésről szóló irányelvről szóló véleményben már elfogadták: 27a. cikk: „Az Európai Tanács EUMSZ 86. cikkének (4) bekezdésével összhangban hozott határozatát követően a Bizottság 2024 decemberéig további késedelem nélkül jogalkotási javaslatot terjeszt elő az uniós környezetvédelmi ügyész intézményének létrehozására, felhatalmazva az Európai Ügyészséget arra, hogy vizsgálatokat kérjen és jogi eljárásokat kezdeményezzen a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint az irányelv [ezen irányelv] hatálya alá tartozó bűncselekményekkel, valamint az uniós léptékű környezeti károkkal és bűncselekményekkel kapcsolatban, továbbá javaslatot nyújt be az (EU) 2017/1939 rendelet ennek megfelelő módosítására és kiegészítésére annak érdekében, hogy az tükrözze az Európai Ügyészség megbízatásának a súlyos környezeti bűncselekményekre való kiterjesztését.”

idegenforgalomra és a hagyományos művészetekre és kézművességre is összpontosítaniuk kell, mint azokra a területre, amelyek a romániai erdők megfelelő védelmétől függnnek.

13. Az uniós intézményeknek támogatniuk kell azokat a támogatási programokat és a körforgásos gazdaság azon megoldásait, amelyek megkönnyítik a helyi közösségek számára a tűzifa megfizethető alternatív energiaforrásaihoz való hozzáférését a jelenlegi keret kiegészítése, valamint a szervezett bűnözéshez nem kapcsolódó illegális fakitermelési tevékenység visszaszorítása érdekében.

Az 1248/2019., 0408/2020., 0722/2020. és 1056/2021. számú petíciókkal kapcsolatban a Petíciós Bizottság a következő ajánlást fogalmazza meg:

A fent felsorolt petíciókat nem zárják le; a fejlemények függvényében egy későbbi időpontban döntéseket hoznak e petíciókkal kapcsolatos további lépésekről.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	29.11.2023
A zárószavazás eredménye	+: 29 -: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Ana Miranda, Dolors Montserrat, Yana Toom, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Asim Ademov, Karolin Braunsberger-Reinhold, Maria Angela Danzi, Angel Dzhambazki, Sylvie Guillaume, Virginie Joron, Andrey Slabakov, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Petras Auštrevičius, Vasile Blaga, Daniel Buda, Marina Kaljurand, Alin Mituța

A 29. MÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

24	+
NI	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouroupolos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

0	-

4	0
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 30. MÓDOSÍTÁS 1. RÉSZÉRE VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

27	+
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron
NI	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

0	-

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 30. MÓDOSÍTÁS 2. RÉSZÉRE VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

14	+
ID	Virginie Joron
NI	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

13	-
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Stelios Kympouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
S&D	Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro

1	0
PPE	Radan Kanev

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 32. MÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

9	+
NI	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

15	-
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro

4	0
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski
ID	Virginie Joron

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 37. MÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

10	+
NI	Maria Angela Danzi, Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

15	-
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro

4	0
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski
ID	Virginie Joron

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 49. MÓDOSÍTÁS 1. RÉSZÉRE VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

29	+
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski
ID	Virginie Joron
NI	Maria Angela Danzi, Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

0	-

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 49. MÓDOSÍTÁS 2. RÉSZÉRE VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

12	+
ID	Virginie Joron
NI	Maria Angela Danzi, Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Radan Kanev
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

14	-
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

A 52. MÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ NÉV SZERINTI SZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

16	+
NI	Maria Angela Danzi, Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

11	-
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Złotowski
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Dolores Montserrat, Rainer Wieland

2	0
ID	Virginie Joron
PPE	Stelios Kympouropoulos

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

29	+
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron
NI	Maria Angela Danzi, Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

0	-

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás